

Съвет на
Европейския съюз

Брюксел, 9 декември 2022 г.
(OR. en)

14065/22

Междуинституционално досие:
2022/0339 (NLE)

ENER 541
ECOFIN 1095

ЗАКОНОДАТЕЛНИ АКТОВЕ И ДРУГИ ПРАВНИ ИНСТРУМЕНТИ

Относно: РЕГЛАМЕНТ НА СЪВЕТА относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ, надеждни референтни показатели за цените и надежден трансграничен обмен на газ

РЕГЛАМЕНТ (ЕС) 2022/... НА СЪВЕТА

от...

**относно засилване на солидарността чрез по-добра координация на покупките на газ,
надеждни референтни показатели за цените и надежден трансграничен обмен на газ**

СЪВЕТЪТ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ,

като взе предвид Договора за функционирането на Европейския съюз, и по-специално член 122, параграф 1 от него,

като взе предвид предложението на Европейската комисия,

като има предвид, че:

- (1) Непровокираната и неоправдана агресивна война на Руската федерация срещу Украйна и безпрецедентното намаляване на доставките на природен газ от Руската федерация за държавите членки застрашават сигурността на доставките на Съюза и неговите държави членки. В същото време използването на доставките на газ като оръжие и манипулирането на пазарите от страна на Руската федерация чрез умишлено прекъсване на газовите потоци доведоха до рязко покачване на цените на енергията в Съюза, застрашвайки не само неговата икономика, но и сериозно подкопавайки сигурността на доставките.
- (2) Това изисква силен и координиран отговор от страна на Съюза, за да се защитят неговите граждани и икономика от прекомерни и манипулирани пазарни цени и да се гарантира, че газът достига до всички нуждаещи се потребители през границите, включително в ситуации на недостиг на газ. За да се намали зависимостта от доставките на природен газ от Руската федерация и да се понижат прекомерните цени, от решаващо значение е по-добрата координация на покупките на газ от външни доставчици.

- (3) Съгласно член 122, параграф 1 от Договора за функционирането на Европейския съюз Съветът (ДФЕС), по предложение на Комисията и в дух на солидарност между държавите членки, може да вземе решение за предприемане на съобразени с икономическата ситуация мерки и по-конкретно при възникване на сериозни затруднения при снабдяването с определени продукти, а именно в областта на енергетиката. Високият риск от пълно спиране на доставките на газ от Русия и изключително голямото увеличение на цените на енергията, които подкопават икономиката на Съюза, представляват такива сериозни затруднения.
- (4) В своето Съобщение от 18 май 2022 г., озаглавено „План за REPowerEU“ Комисията обяви създаването на платформа на ЕС за закупуване на енергия заедно с държавите членки за съвместно закупуване на газ, втечен природен газ (ВПГ) и водород. Това обявление беше одобрено от Европейския съвет на 30 и 31 май 2022 г. Като част от плана REPowerEU Комисията представи и стратегията на ЕС за външно енергийно ангажиране, в която се обяснява как Съюзът подкрепя глобален, чист и справедлив енергиен преход, за да се гарантира устойчива, сигурна и достъпна енергия, включително чрез диверсифициране на енергийните доставки на Съюза, по-специално чрез договаряне на политически ангажименти със съществуващи или нови доставчици на газ за увеличаване на доставките на газ, като по този начин се заменят руските доставки на газ за Европа.

- (5) Платформата на ЕС за закупуване на енергия може да играе ключова роля в търсенето на взаимноизгодни партньорства, които допринасят за сигурността на доставките и водят до по-ниски цени на вноса на газ, закупен от трети държави, като се използва пълноценно колективната тежест на Съюза. Засилването на международните контакти с доставчиците на газ (както по газопроводи, така и чрез ВПГ), както и с бъдещите доставчици на чист водород е от съществено значение за тази цел. По-специално, една по-тясна координация с държавите членки и между тях по отношение на трети държави чрез платформата на ЕС за закупуване на енергия ще гарантира, че колективната тежест на Съюза е по-ефективна.
- (6) Тъй като продължават да са налице сериозни затруднения за гарантиране на сигурността на доставките, съвместното закупуване следва да спомогне за осигуряването на по-равнопоставен достъп на предприятията в държавите членки до нови или допълнителни източници на газ и да спомогне, в полза на крайните потребители, за осигуряването на по-ниски цени от онези, които иначе биха се прилагали за отделно закупуващите газ чрез доставчика на услуги.
- (7) Съвместното закупуване би могло да доведе до предоставяне на по-благоприятно третиране или подкрепа за доставките на газ от възобновяеми източници, като биометан и водород, доколкото те могат безопасно да бъдат вкарани в газовата система, както и за доставката на газ, който в противен случай би бил изпускан в атмосферата или изгарян във факел. При липсата на официално правно изискване във всяка съответна юрисдикция предприятията, сключващи договори съгласно настоящия регламент, ще бъдат в състояние да използват отчетната рамка 2.0 на Партньорството за метан при добива на нефт и газ на ООН за измерване, докладване и проверка на емисиите на метан по веригата на доставки Съюза.

- (8) Новият механизъм, разработен съгласно настоящия регламент, следва да се състои от две стъпки. Като първа стъпка предприятията за природен газ или предприятията, потребяващи газ, установени в Съюза, ще обединят своето търсене на газ чрез доставчик на услуги, с който Комисията е сключила договор. Това би позволило на доставчиците на газ да представят оферти въз основа на големи общи обеми, вместо въз основа на много по-малки оферти до купувачи, които се обръщат към тях поотделно. Като втора стъпка предприятията за природен газ или предприятията, потребяващи газ, установени в Съюза, могат да сключват договори за закупуване на газ, поотделно или в координация с други, с доставчици или производители на природен газ, удовлетворяващи обединеното търсене.
- (9) Тъй като продължават да са налице сериозни затруднения за гарантиране на сигурността на доставките, обединяването на търсенето и съвместното закупуване следва да способстват за осигуряването на по-равнопоставен достъп на предприятията в държавите членки до нови или допълнителни източници на газ, и да спомогне, в полза на крайните потребители, за осигуряването на по-ниски цени от онези, които иначе биха се прилагали за предприятията, закупуващи газ чрез доставчика на услуги. Възможността за много ограничена форма на съвместно закупуване на газ за целите на балансирането вече е включена в предложението на Комисията за регламент относно вътрешните пазари на възобновяеми газове и природен газ и на водород. Това предложение обаче датира отпреди агресивната война на Руската федерация срещу Украйна. Освен това в същото предложение не е включено подробно понятие, което се отнася само до много специфичните нужди на операторите на преносни системи от балансираща енергия. Тъй като е необходимо незабавно и много по-всеобхватно решение на проблема с липсващите структури за координирано закупуване на газ, е целесъобразно да се предложи временно бързо решение.

- (10) Следователно обединяването на търсенето и съвместното закупуване биха могли да укрепят солидарността на Съюза при закупуването и разпределението на газ. В дух на солидарност съвместното закупуване следва да подкрепя по-специално предприятията, които преди това са закупували газ само или предимно от руски доставчици, като им помага да получат доставки от алтернативни доставчици на природен газ при изгодни условия в резултат на обединяването на търсенето и съвместното закупуване.
- (11) Обединяването на търсенето и съвместното закупуване следва да спомогнат за запълването на съоръженията за съхранение на газ в настоящата извънредна ситуация, в случай че повечето от европейските съоръжения за съхранение на газ бъдат изчерпани след предстоящата зима. Освен това тези мерки следва да способстват за по-координираното закупуване на газ в дух на солидарност.
- (12) Поради това е необходимо в спешен порядък и с временен характер да се организират бързо обединяване на търсенето и съвместно закупуване. По този начин ще може бързо да се определи доставчик на услуги, което ще даде възможност за обединяване на търсенето. Доставчикът на услуги, с който Комисията е сключила договор, ще има само няколко основни функции, а процесът, който организира, ще има задължителни елементи само по отношение на участието в обединяването на търсенето, но на този етап няма да включва задължителна координация на договорните условия или задължение за представяне на обвързващи оферти за закупуване на газ чрез него.

- (13) Не следва да се въвежда изискване предприятията за природен газ или предприятията, потребяващи газ, да закупуват газ чрез доставчика на услуги, като сключват договори за доставка на газ или меморандуми за разбирателство с доставчиците или производителите на газ, които удовлетворяват обединеното търсене. Въпреки това предприятията за природен газ или предприятията, потребяващи газ, настоятелно се насърчават да проучат форми на сътрудничество, които са съвместими със законодателството в областта на конкуренцията, и да използват доставчика на услуги, за да се възползват пълноценно от ползите на съвместното закупуване. Следователно може да се разработи механизъм, обслужващ доставчика на услуги и участващите предприятия, в който да се определят основните условия, при които участващите предприятия поемат ангажимент да закупят газ, съответстващ на обединеното търсене.

- (14) Важно е Комисията и държавите членки да имат ясна представа за планираните и сключените договори за доставка на газ в целия Съюз, за да се прецени дали са постигнати целите за сигурност на доставките и енергийна солидарност. Поради това предприятията или органите на държавите членки следва да информират Комисията и държавите членки, в които са установени тези предприятия, за големи планирани покупки на газ над 5 TWh/година. Това следва да се прилага по-специално за основната информация относно нови или подновени договори. Комисията следва да има право да отправя препоръки към предприятията за природен газ или органите на съответните държави членки, по-специално когато по-нататъшната координация би подобрила функционирането на съвместното закупуване или когато обявяването на търг за закупуване на газ или планираните покупки на газ могат да имат отрицателно въздействие върху сигурността на доставките, международния пазар или енергийната солидарност. Отправянето на препоръка не следва да възпрепятства предприятията за природен газ или органите на съответните държави членки междувременно да продължат преговорите.
- (15) Държавите членки следва да подпомагат Комисията при оценката на това дали съответните покупки на газ повишават сигурността на доставките в Съюза и дали са съвместими с принципа на енергийна солидарност. Поради това следва да се създаде *ad hoc* управителен съвет, съставен от представители на държавите членки и на Комисията, който да подпомага координацията на тази оценка.

- (16) Процесът на обединяване на търсенето за целите на съвместното закупуване следва да се извършва от подходящ доставчик на услуги. Поради това Комисията следва да сключи договор с доставчик на услуги чрез процедура за възлагане на поръчка в съответствие с Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета¹, който разполага със способността да разработи подходящ информационно-технологичен инструмент („ИТ инструмент“) и да организира процеса на обединяване на търсенето. От участниците в съвместното закупуване могат да се събират такси за покриване на оперативните разходи.
- (17) При разпределянето на правата за достъп до предлагането между предприятията, участващи в обединяването на търсенето, доставчикът на услуги следва да прилага методи, които не дискриминират по-малките и по-големите участници в обединяването на търсенето и които следва да са справедливи, независимо от количествата газ, поискани от отделните предприятия. Например доставчикът на услуги следва да разпределя правата за достъп пропорционално на количествата газ, които отделните предприятия са декларирали, че купуват за дадения срок за доставка и местоназначение. Това може да е от значение в случаите, когато предлагането не съответства в достатъчна степен на търсенето на пазара на Съюза.

¹ Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 на Европейския парламент и на Съвета от 18 юли 2018 г. за финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза, за изменение на регламенти (ЕС) № 1296/2013, (ЕС) № 1301/2013, (ЕС) № 1303/2013, (ЕС) № 1304/2013, (ЕС) № 1309/2013, (ЕС) № 1316/2013, (ЕС) № 223/2014 и (ЕС) № 283/2014 и на Решение № 541/2014/ЕС и за отмяна на Регламент (ЕС, Евратом) № 966/2012 (ОВ L 193, 30.7.2018 г., стр. 1).

- (18) Обединяването на търсенето и закупуването на природен газ са сложни процеси, които трябва да отчитат различни елементи, които не се ограничават до цените, но включва и обемите, точките на доставка и други параметри. Поради това изборният доставчик на услуги следва да има необходимото ниво на опит при управлението и обединяването на закупуването на природен газ или свързаните услуги на равнището на Съюза. Освен това, обединяването на търсенето и закупуването на природен газ са изключително важни за гарантирането на сигурността на доставките на газ и запазването на принципа на енергийна солидарност в Съюза.
- (19) Защитата на чувствителната търговска информация е от първостепенно значение, когато информацията се предоставя на Комисията, членовете на *ad hoc* управителния съвет или на доставчика на услуги, който внедрява или управлява ИТ инструмента за обединяване на търсенето. Поради това Комисията следва да прилага ефективни инструменти за защита на тази информация срещу неразрешен достъп и рискове за киберсигурността. Всички лични данни, които могат да бъдат обработвани в рамките на обединяването на търсенето и съвместното закупуване, следва да се обработват в съответствие с Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета¹ и Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета².

¹ Регламент (ЕС) 2016/679 на Европейския парламент и на Съвета от 27 април 2016 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Директива 95/46/ЕО (Общ регламент относно защитата на данните) (ОВ L 119, 4.5.2016 г., стр. 1).

² Регламент (ЕС) 2018/1725 на Европейския парламент и на Съвета от 23 октомври 2018 г. относно защитата на физическите лица във връзка с обработването на лични данни от институциите, органите, службите и агенциите на Съюза и относно свободното движение на такива данни и за отмяна на Регламент (ЕО) № 45/2001 и Решение № 1247/2002/ЕО (ОВ L 295, 21.11.2018 г., стр. 39).

- (20) Съвместното закупуване би могло да приеме различни форми. То би могло да се осъществява чрез търгове или тръжни процедури, организирани от доставчика на услуги, който обединява търсенето на предприятията за природен газ и предприятията, потребяващи газ, за да може евентуално да подбере подходящи оферти от доставчиците или производителите на природен газ чрез използването на ИТ инструмент.
- (21) Една от целите на обединяването на търсенето и съвместното закупуване е да се намали рискът от ненужно увеличение на цените, предизвикано от предприятия, кандидатстващи за един и същ транш газ. Дали цялостните ползи от съвместното закупуване облагодетелстват крайните потребители зависи в крайна сметка от решенията на самите предприятия. Големите предприятия следва да бъдат ограничавани, дори ако могат да продават газа на по-високи цени. Предприятията, които се ползват от по-ниски цени за закупуване на газ чрез съвместно закупуване, следва да прехвърлят тези ползи на потребителите. Прехвърлянето на по-ниските цени би било важен показател за успеха на съвместното закупуване, тъй като е от решаващо значение за потребителите.
- (22) Обединяването на търсенето и съвместното закупуване следва да бъдат отворени за предприятия за природен газ и предприятия, потребяващи газ, установени в Съюза. По-специално, промишлените потребители, които използват интензивно газ в производствените си процеси, например производителите на торове, стомана, керамика и стъкло могат също да се възползват от съвместното закупуване, като им се даде възможност да обединят търсенето си, да сключват договори за доставка на газ и товари с ВПГ и да структурират доставките съобразно конкретните си нужди. Процесът на организиране на съвместното закупуване следва да има прозрачни правила относно присъединяването към него и следва да се гарантира неговата откритост.

- (23) Съюзът е обявил за своя политическа цел допускането на Западните Балкани и трите асоциирани държави от Източното партньорство до участие в обединяването на търсенето и съвместното закупуване. Поради това на предприятия, установени в договарящите се страни от Енергийната общност, следва да бъде разрешено да участват в обединяването на търсенето и съвместното закупуване, установени с настоящия регламент, при условие че са налице необходимите договорености.
- (24) Необходимо е да се намали зависимостта на Съюза от газ, доставян от Руската федерация. Предприятията, контролирани от Руската федерация или от руски физически или юридически лица, или предприятията, спрямо които се прилагат ограничителни мерки на Съюза, установени въз основа на член 215 от ДФЕС, или които са притежавани или контролирани от друго физическо или юридическо лице, образувание или орган, което подлежи на такива ограничителни мерки, поради това следва да бъдат изключени от участие в съвместно закупуване, както и от организиране на процеса на съвместно закупуване.
- (25) За да не бъде изложена на риск целта за диверсификация от газа, доставян от Руската федерация и да не бъде тази цел застрашена поради участието в обединяването на търсенето и съвместното закупуване на предприятия или други органи, контролирани от руски физически или юридически лица или предприятия, установени в Руската федерация, участието на тези образувания също следва да бъде изключено.

- (26) Освен това, природният газ с произход от Руската федерация следва да не подлежи на съвместно закупуване. За тази цел природният газ, който влиза в държавите членки или договарящите се страни от Енергийната общност през определени входни пунктове, следва да не подлежи на съвместно закупуване, тъй като е вероятно именно през тези входни пунктове в държавите членки или договарящите се страни от Енергийната общност да влезе природен газ с произход от Руската федерация.
- (27) Участниците в съвместното закупуване на газ може да се нуждаят от финансови гаранции, ако някое от предприятията не е в състояние да плати за крайния договорен обем. Държавите членки или други заинтересовани страни могат да предоставят финансова подкрепа, включително гаранции, на участниците в съвместното закупуване. Предоставянето на финансова помощ следва да се извършва в съответствие с правилата за държавна помощ на Съюза, включително временната рамка при кризи, приета от Комисията на 23 март 2022 г., изменена на 28 октомври 2020 г., когато е приложимо.

- (28) Запълването на съоръженията за съхранение на газ е от жизненоважно значение за гарантиране на сигурността на доставките в Съюза. Поради спада в доставките на природен газ от Руската федерация държавите членки могат да се сблъскат с предизвикателства при запълването на съоръженията за съхранение на газ, за да се гарантира сигурността на доставките на газ за зимата на 2023/2024 г., както е предвидено в Регламент (ЕС) 2022/1032 на Европейския парламент и на Съвета¹. Използването на предоставената от доставчика на услуги възможност за обединяване на търсенето би могло да помогне на държавите членки за смекчаването на тези предизвикателства. То би могло, в рамките на правото в областта на конкуренцията, по-специално да подкрепи координираното управление на запълването и съхранението с оглед на следващия сезон на запълване, като се избегнат прекомерните ценови пикове, причинени, наред с другото, от некоординирано запълване на съоръженията за съхранение.
- (29) За да се гарантира, че съвместното закупуване допринася за запълването на съоръженията за съхранение на газ в съответствие с междинните цели, определени в Регламент (ЕС) 2022/1032, държавите членки следва да предприемат подходящи мерки, за да гарантират, че предприятията за природен газ и предприятията, потребяващи газ под тяхна юрисдикция използват процеса, организиран от доставчика на услуги, като възможно средство за постигане на целите за запълване.

¹ Регламент (ЕС) 2022/1032 на Европейския парламент и на Съвета от 29 юни 2022 г. за изменение на регламенти (ЕС) 2017/1938 и (ЕО) № 715/2009 във връзка със съхранението на газ, ОВ L 173, 30.6.2022 г., стр. 17.

- (30) Регламент (ЕС) 2022/1032 изисква от държавите членки да запълнят своите съоръжения за съхранение на газ до 90% до 1 ноември 2023 г. Тази цел е по-висока от целта за 1 ноември 2022 г. (80%). Съвместното закупуване би могло да помогне на държавите членки да постигнат тази нова цел. В изпълнение на тази цел държавите членки следва да изискват от националните предприятия да използват доставчика на услуги за обединяване на търсенето с достатъчно големи количества газ, за да се намали рискът техните съоръжения за съхранение на газ да не могат да бъдат запълнени. Държавите членки следва да изискват от своите предприятия да включат в процеса на обединяване на търсенето обеми от най-малко 15%, от техния целеви обем за запълване на съоръженията за следващата година, което се равнява на около 13,5 млрд. куб. метра за ЕС като цяло. Държавите членки без подземни съоръжения за съхранение на газ на своя територия следва да участват в процеса на обединяване на търсенето с обеми, еквивалентни на 15% от задълженията им за споделяне на тежестта съгласно член 6в от Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета¹.
- (31) Обединяването на търсенето и съвместното закупуване не определят управлението на съоръженията за съхранение на газ, включително стратегическите съоръжения за съхранение на газ, и не засягат регламенти (ЕС) 2017/1938 и (ЕС) 2022/1032.

¹ Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2017 г. относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ и за отмяна на Регламент (ЕС) № 994/2010 (ОВ L 280, 28.10.2017 г., стр. 1).

- (32) С цел ефективно използване на съвместното закупуване и сключване на споразумения за газ с доставчици, предлагащи газ на доставчика на услуги, предприятията следва да могат да координират условията за закупуване, като например обеми, цена на газа, точки и време на доставка, в рамките на правото на Съюза. Предприятията, които участват в консорциум за закупуване на газ, следва обаче да гарантират, че пряко или непряко обменната информация е ограничена до строго необходимото за постигане на преследваната цел, в съответствие с член 101 от ДФЕС. Освен това разпоредбите за прозрачност и управление от настоящия регламент следва да гарантират, че договорите на консорциума за закупуване не застрашават сигурността на доставките или енергийната солидарност, по-специално когато държавите членки участват пряко или непряко в процеса на закупуване.
- (33) Въпреки че може да бъде сформиран повече от един консорциум за закупуване на газ, най-ефективният вариант би бил да се създаде единен консорциум за закупуване на газ, обхващащ възможно най-голям брой предприятия, които да обедини търсенето чрез доставчика на услуги и да бъде проектиран по начин, който да е съвместим с правото на Съюза в областта на конкуренцията. Освен това обединяването на усилията в единен консорциум за закупуване на газ следва да доведе до засилване на преговорната мощ на Съюза на пазара и да даде възможност за изгодни условия, които трудно биха били постигнати от по-малките предприятия или в случай на разпокъсани действия.

- (34) Създаването и дейността на консорциуми за закупуване на газ съгласно настоящия регламент следва да се осъществява в съответствие с правилата на Съюза в областта на конкуренцията, приложими с оглед на настоящите извънредни пазарни обстоятелства. Комисията посочи, че е готова да подпомага предприятията при проектирането на такъв консорциум за закупуване на газ и да издаде решение съгласно член 10 от Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета¹ относно неприложимостта на членове 101 и 102 от ДФЕС, ако съответните предпазни мерки бъдат включени и спазвани. Комисията също така заяви готовността си да предостави неофициални насоки, доколкото участващите предприятия в други консорциуми са изправени пред несигурност по отношение на оценката на един или повече елементи от своите договорености за съвместно закупуване съгласно правилата на Съюза в областта на конкуренцията.
- (35) В съответствие с принципа на пропорционалност мерките по отношение на обединяването на търсенето и съвместното закупуване не надхвърлят необходимото за постигане на своята цел, тъй като посочените мерки ще се прилагат на доброволна основа, с ограничено изключение по отношение на задължителното участие в обединеното търсене за целите на запълването на съоръженията за съхранение на газ, а частните предприятия ще останат страни по договорите за доставка на газ, сключени в рамките на съвместното закупуване.

¹ Регламент (ЕО) № 1/2003 на Съвета от 16 декември 2002 г. относно изпълнението на правилата за конкуренция, предвидени в членове 81 и 82 от Договора (ОВ L 1, 4.1.2003 г., стр. 1).

(36) За да се оптимизира капацитетът за усвояване на съоръженията за ВПП на Съюза и използването на съоръженията за съхранение на газ, са необходими по-строги договорености за прозрачност и организиран пазар, улесняващ вторичната търговия с капацитет за съхранение на газ и капацитет на съоръженията за ВПП, подобни на съществуващите за пренос на газ по тръбопроводи. Това е особено важно при извънредни ситуации и промени в газовите потоци от транспортиран по тръбопроводи газ от Руската федерация към ВПП. Предложенията на Комисията за Директива относно общите правила за вътрешните пазари на възобновяеми газове и природен газ и на водород и за Регламент относно вътрешните пазари на възобновяеми газове и природен газ и на водород съдържат разпоредби в този смисъл. Ранното установяване на тези разпоредби като част от реакцията при кризи е от решаващо значение за използването на съоръженията за ВПП и съоръженията за съхранение на газ с по-голяма ефективност и с необходимата прозрачност.. По отношение на общоевропейските платформи за прозрачност държавите членки следва да могат да използват съществуващите платформи на Съюза за прозрачност за съоръжения за ВПП и съоръжения за съхранение на газ, за да се гарантира бързото прилагане на настоящия регламент. Що се отнася до платформата за резервиране на вторичен капацитет, операторите на съоръжения за ВПП и на съоръжения за съхранение на газ следва да могат да използват съществуващите си платформи, като ги обогатяват с необходимите компоненти.

- (37) По отношение на дългосрочното резервиране на капацитет за пренос на газ, съществуващите правила за управление на претоварването предвиждат процедури „използваш или губиш“. Те обаче са бавни, тъй като отнемат най-малко шест месеца преди да дадат резултат, и изискват минаване през тежки административни процедури от страна на националните регулаторни органи. Поради това тези правила следва да бъдат укрепени и опростени, за да предоставят на операторите на газопреносни системи инструменти за бързо реагиране на промените в газовите потоци и за справяне с евентуални претоварвания. По-специално новите правила биха могли да ускорят предлагането на пазара на свободен дългосрочен капацитет, който в противен случай би останал неизползван, което ще направи използването на газопроводите по-ефективно.
- (38) Операторите на преносни системи следва да анализират наличната информация относно използването на преносната мрежа от ползвателите на мрежата и следва да определят дали е налице недостатъчно използване на договорения гарантиран капацитет. Недостатъчното използване следва да се определи като ситуация, при която ползвател на мрежата е използвал или е предложил средно на пазара по-малко от 80% от резервирания гарантиран капацитет през последните 30 дни. В случай на недостатъчно използване операторът на преносна система следва да публикува наличния капацитет за следващия месечен търг и впоследствие да го предложи на него. Като алтернатива, националните регулаторни органи следва да могат да решат вместо това да използват механизъм за заявяване на гарантиран капацитет за ден напред на принципа „или използваш, или губиш“. В този случай механизмът следва да се прилага за всички точки на междусистемно свързване, независимо дали са претоварени или не.

- (39) Дружествата, които закупуват газ или предлагат доставка на газ до предварително определени местоназначения чрез съвместно закупуване, следва да осигурят капацитет за пренос от точките на доставка на газ до местоназначението им. Приложимите правила на вътрешния пазар, включително кодексите за газопреносната мрежа, способстват за осигуряването на капацитет за пренос. Националните регулаторни органи, операторите на газопреносни системи, операторите на съоръжения за ВПГ и операторите на съоръжения за съхранение на газ, както и платформите за резервиране следва да проучат възможностите за по-добро използване на инфраструктурата по достъпен начин, като разгледат възможността за разработване на нови продукти с капацитет за пренос, които осъществяват връзка между точките на междусистемно свързване, съоръженията за ВПГ и съоръженията за съхранение на газ в рамките на ЕС, като същевременно се спазват приложимите правила на вътрешния пазар, по-специално Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията¹.
- (40) Въпреки че извънредните кризисни обстоятелства доведоха до промени в моделите на потоците в европейските газови мрежи, което от своя страна доведе до високи такси за претоварване в някои точки на междусистемно свързване в Съюза, в диалог със съответните регулаторни органи на засегнатите държави членки биха могли да се намерят гъвкави възможности в рамките на съществуващите правила, при целесъобразност със съдействието на Комисията.

¹ Регламент (ЕС) 2017/459 на Комисията от 16 март 2017 г. за установяване на Мрежов кодекс относно механизмите за разпределяне на капацитет в газопреносни системи и за отмяна на Регламент (ЕС) № 984/2013 (ОВ L 72, 17.3.2017 г., стр. 1).

- (41) Нахлуването на Руската федерация в Украйна доведе до голяма несигурност и смущения на европейските пазари на природен газ. В резултат на това през последните месеци тези пазари бяха повлияни от несигурността на доставките, и тази несигурност трансформира произтичащите пазарни очаквания в изключително високи и нестабилни цени на природния газ. Това от своя страна оказва допълнителен натиск върху участниците на пазара и подкопа гладкото функциониране на енергийните пазари на Съюза.
- (42) С Директива № 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета¹ се определят правила за гарантиране на правилното функциониране на местата на търговия, на които се търгуват и стокови деривати върху енергоносители. В посочената директива се предвижда, че държавите членки трябва да изискват от регулирания пазар да разполага с механизми за гарантиране на коректно и по установения ред функциониране на финансовите пазари. Тези механизми обаче нямат за цел да ограничат ценовата променливост в рамките на деня и не успяха да предотвратят случаите на изключителна нестабилност, наблюдавани на пазарите на газове и електроенергийни деривати.

¹ Директива 2014/65/ЕС на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Директива 2002/92/ЕО и на Директива 2011/61/ЕС (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 349).

- (43) Като се имат предвид трудностите, пред които са изправени участниците на пазара на местата на търговия, на които се търгуват стокови деривати върху енергоносители, и неотложната необходимост да се гарантира, че пазарите на енергийни деривати продължават да изпълняват ролята си за задоволяване на нуждите от хеджиране на реалната икономика, е целесъобразно да се изисква от местата на търговия, на които се търгуват стокови деривати върху енергоносители, да създадат временни механизми за управление на нестабилността в рамките на деня, за да позволят по-ефективно потискане на прекомерните колебания на цените. За да се гарантира, че такива механизми се прилагат за най-ликвидните договори, те следва да се прилагат за стокови деривати върху енергоносители, чийто падеж не надвишава 12 месеца.
- (44) Местата на търговия, предлагащи стокови деривати върху енергоносители, често допускат за участие различни енергийни дружества от всички държави членки. Тези енергийни дружества разчитат в голяма степен на дериватите, търгувани на такива места на търговия, за да гарантират доставките на газ и електроенергия от решаващо значение в целия Съюз. Поради това прекомерните колебания на цените на местата на търговия, на които се търгуват стокови деривати върху енергоносители, засягат дейността на енергийните посредници в целия Съюз, като в крайна сметка оказват неблагоприятно въздействие и върху крайните потребители. Поради това, в дух на солидарност между държавите членки, следва да се осъществи координация на изпълнението и прилагането на механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня, за да се гарантира, че операторите, които са от съществено значение за сигурността на енергийните доставки във всички държави членки, се ползват от предпазни мерки срещу големи колебания в цените, които са във вреда на продължаването на тяхната стопанска дейност, което би било във вреда и за крайните потребители.

- (45) Механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня следва да гарантират, че се предотвратяват прекомерните колебания в цените в рамките на деня на търговия. Тези механизми следва да се основават на наблюдаваната пазарна цена на редовни интервали от време. Предвид голямото разнообразие от инструменти на пазарите на енергийни деривати и особеностите на местата на търговия, свързани с такива инструменти, механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня следва да бъдат адаптирани към особеностите на тези инструменти и пазари. Поради това ценовите ограничения следва да се определят от местата на търговия, като се вземат предвид особеностите на всеки съответен стоков дериват върху енергоносител, ликвидния профил на пазара за такъв дериват и неговия профил на нестабилност.
- (46) При определяне на цената на отваряне за целите на определянето на първата референтна цена през деня на търговия, мястото на търговия следва да приложи обичайно използваната от него методика за определяне на цената, на която започва да се търгува даден стоков дериват върху енергоносител в началото на деня на търговия. При определяне на началната цена след всяко прекъсване на търговията, което може да настъпи през деня на търговия, мястото на търговия следва да прилага методиката, която счита за най-подходяща за гарантиране на възобновяването на търговията при установения ред.
- (47) Местата на търговия следва да могат да прилагат механизма за управление на нестабилността в рамките на деня или като го интегрират в своите механизми за временно преустановяване на търговията, които вече са въвели в съответствие с Директива 2014/65/ЕС, или като допълнителен механизъм.

- (48) За да се гарантира прозрачност при функционирането на механизма за управление на нестабилността в рамките на деня, който те прилагат, местата на търговия следва да оповестяват публично без ненужно забавяне описание на неговите общи характеристики, винаги когато се прави изменение. За да се гарантира обаче справедлива и нормално протичаща търговия, от местата на търговия не следва да се изисква да публикуват всички технически параметри на въведения от тях механизъм.
- (49) Когато събраната от Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) информация относно прилагането на механизма за управление на нестабилността от местата на търговия, на които се търгуват стокови деривати върху енергоносители в Съюза сочи, че е необходима по-голяма последователност при прилагането на механизма, за да се гарантира по-ефективно управление на прекомерната нестабилност на цените в целия Съюз, Комисията следва да може да определи еднакви условия за прилагането на механизма за управление на нестабилността в рамките на деня, като честотата, с която се подновяват ценовите граници, или мерките, които трябва да се предприемат, ако търговията се премести извън тези ценови граници. Комисията следва да може да вземе предвид особеностите на всеки стоков дериват върху енергоносител, ликвидния профил на пазара за такъв дериват и неговия профил на нестабилност.

- (50) За да се даде достатъчно време на местата на търговия устойчиво да изградят механизма за управление на нестабилността в рамките на деня, както е посочено в настоящия регламент, на местата на търговия следва да се предостави срок до 31 януари 2023 г., за да създадат посочения механизъм. За да се гарантира, че местата на търговия са в състояние бързо да се справят с прекомерни колебания на цените дори преди създаването на този механизъм, те следва да разполагат с предварителен механизъм, който като цяло може да постигне същата цел като механизма за управление на нестабилността в рамките на деня.
- (51) Задълженията и ограниченията, наложени на местата на търговия и търговците с механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня, не надхвърлят необходимото, за да се даде възможност на енергийните дружества да продължат да участват на пазарите на газ и електроенергия и да посрещнат нуждите си от хеджиране, като по този начин се допринася за сигурността на енергийните доставки за крайните потребители.
- (52) За да се гарантира ефективното прилагане на механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня, компетентните органи следва да упражняват надзор върху тяхното прилагане от местата на търговия и да докладват редовно на ЕОЦКП за това прилагане. За да се осигури последователно прилагане на механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня, компетентните органи следва също така да гарантират, че различията в прилагането на същите механизми от местата на търговия са надлежно обосновани.

- (53) За да се преодолеят потенциалните различия в прилагането на механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня между държавите членки и въз основа на докладите, представени от компетентните органи, ЕОЦКП следва да координира действията на компетентните органи на държавите членки и да документира всички различия, наблюдавани по отношение на начина, по който механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня се прилагат от местата на търговия в различните юрисдикции в рамките на Съюза.
- (54) Предвид безпрецедентното намаляване на доставките на природен газ от Руската федерация и продължаващия риск от по-нататъшни внезапни прекъсвания на доставките Съюзът е изправен пред неотложната необходимост да диверсифицира доставките си на газ. Пазарът на ВПГ за Европа обаче все още е в процес на възникване и е трудно да се оцени точността на цените, които преобладават на този пазар. За да се получи точна, обективна и надеждна оценка на цената на доставките на ВПГ за Съюза, Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER), създадена с Регламент (ЕС) 2019/942 на Европейския парламент и на Съвета¹ следва да събира всички пазарни данни за ВПГ, които са необходими за изготвянето на оценка на дневната цена на ВПГ.

¹ Регламент (ЕС) 2019/942 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за създаване на Агенция на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 22).

(55) Оценката на цената следва да се извършва въз основа на всички сделки, отнасящи се до доставките на ВПГ за Съюза. ACER следва да бъде оправомощена да събира тези пазарни данни от всички участници, извършващи доставки на ВПГ за Съюза. Всички такива участници следва да бъдат задължени да докладват на ACER всички свои пазарни данни за ВПГ в реално време до степента, до която го позволяват технологиите, или след сключването на сделка, или след подаването на оферта „купува“ или „продава“ за сключване на сделка. Оценката на цената на ACER следва да включва най-пълния набор от данни, включително цените по сделките, а считано от 31 март 2023 г. и цените на офертите „купува“ и „продава“ за доставки на ВПГ за Съюза. Ежедневното публикуване на тази обективна оценка на цената и на спреда, установен в сравнение с други референтни цени на пазара под формата на референтен показател за ВПГ, проправя пътя за доброволното му възприемане от участниците на пазара като референтната цена в техните договори и сделки. След като бъдат установени, оценката на цената на ВПГ и референтният показател за ВПГ биха могли също така да се превърнат в референтен лихвен процент за договори за деривати, използвани за хеджиране на цената на ВПГ, или разликата в цената между цената на ВПГ и цените на другите видове газ. Предвид спешната необходимост да се въведе оценката на цената на ВПГ, първото публикуване на тази оценка следва да се извърши не по-късно от ... [две седмици след деня на влизането в сила на настоящия регламент].

- (56) Настоящите правомощия, предоставени на ACER с Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета¹ и Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014 на Комисията² (наричани по-нататък заедно „REMIT“), не са достатъчни за създаването на пълен и всеобхватен набор от данни за всички доставки на ВПГ за Съюза. Такъв всеобхватен и пълен набор от данни за оценка на дневната цена обаче е необходим, за да може Съюзът да управлява, в дух на солидарност, своите политики за възлагане на обществени поръчки за международния внос на ВПГ, по-специално по време на продължаващата кризисна ситуация. Съответните данни и информацията относно договорите за ВПГ също са необходими, за да се гарантира наблюдението на ценовите развития, както и да се извършва контрол на качеството на данните и осигуряване на качеството. Този *ad hoc* инструмент следва да позволи на ACER да събира всички пазарни данни, необходими за изготвянето на цялостна и представителна оценка на цената на доставките на ВПГ за Съюза.
- (57) Въпреки че установяването на оценка на дневната цена на ВПГ и на референтен показател за ВПГ с постоянен характер на по-късен етап следва да бъде включено в едно по-всеобхватно преразглеждане на REMIT, настоящата кризисна ситуация изисква временни спешни действия още сега, за да се преодолеят непосредствените сериозни затруднения при доставките и точното ценообразуване на доставките на ВПГ за Съюза, докато не бъде прието такова преразглеждане на REMIT в съответствие с обикновената законодателна процедура.

¹ Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2011 г. относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия (ОВ L 326, 8.12.2011 г., стр. 1).

² Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014 на Комисията от 17 декември 2014 г. за прилагане на член 8, параграфи 2 и 6 от Регламент (ЕС) № 1227/2011 на Европейския парламент и на Съвета относно интегритета и прозрачността на пазара за търговия на едро с енергия по отношение на докладването на данни (ОВ L 363, 18.12.2014 г., стр. 121).

- (58) За да се повиши незабавно прозрачността на цените и сигурността на планирането на пазара за внос на ВПГ, следва да се уточни, че съответният набор от данни следва да включва както информация за цената и количеството на приключените сделки за ВПГ, цени и количества на офертите „купува“ и „продава“ за доставки на ВПГ в Съюза, така и ценовата формула в дългосрочния договор, от която произтича цената, ако е приложимо.
- (59) Участниците на пазара на ВПГ, които имат задължение за докладване, следва да бъдат определени като участници в покупката или продажбата на товари с ВПГ, предназначени за доставка в Съюза. За тези участници на пазара на ВПГ следва да важат задълженията и забраните, приложими за участниците на пазара в съответствие с REMIT.
- (60) ACER, в сътрудничество с Комисията, следва да разполага с широк мандат за уточняване на качеството и съдържанието на пазарните данни, които събира, за да определи оценката на дневната цена за доставките на ВПГ в Съюза. Тя следва също така да разполага с широко право на преценка при избора на предпочитания от нея протокол за предаване. За да се постигне възможно най-високо качество на пазарните данни, които трябва да се докладват, ACER следва да разполага с правомощието да определя всички параметри на пазарните данни, които следва да й бъдат докладвани. Тези параметри следва да включват, без да се ограничават до тях, референтните единици, в които се отчитат данните за цените, референтните единици, в които се отчитат количествени данни, оставащото време до падежа на сделката или данните преди сделката от офертите „купува“ и „продава“, както и протоколите за предаване, които да се използват за предаване на необходимите данни на ACER.

- (61) ACER следва също така да определи използваната от нея методика за изготвяне на оценка на дневната цена на ВПГ и референтен показател за ВПГ, както и процеса за редовен преглед на тази методика.
- (62) Оценката на цената, публикувана съгласно настоящия регламент, следва да осигури повече прозрачност за държавите членки и другите участници на пазара относно преобладаващата цена на вноса на ВПГ в Европа. По-голямата прозрачност на цената на свой ред следва да позволи на държавите членки и на частните субекти, установени в Съюза, да действат по по-информиран и координиран начин при закупуването на ВПГ на световните пазари и по-специално при използването на доставчика на услуги. По-добрата координация при закупуването на ВПГ следва да даде възможност на държавите членки да предотвратят наддаването помежду си или offerирането на цени, които не са в съответствие с преобладаващата пазарна цена. Поради това оценките на цените и референтните спредове, публикувани съгласно настоящия регламент, са от решаващо значение за постигането на по-голяма солидарност между държавите членки при възлагането на поръчки за ограничени доставки на ВПГ.
- (63) Задължението на пазарните оператори да предоставят на ACER информация относно сделките с ВПГ е необходимо и пропорционално за постигане на целта да се даде възможност на ACER да установи референтен показател за ВПГ, като по-специално то съответства на съществуващите задължения на пазарните оператори съгласно REMIT и ACER за запазване поверителността на чувствителната търговска информация.

(64) В допълнение към механизмите за временно преустановяване на търговията и референтния показател за ВПГ са налични и други интервенции, включително временен динамичен ценови коридор, поискан в заключенията на Европейския съвет от 20 и 21 октомври 2022 г., като се вземат предвид следните предпазни мерки: той следва да се прилага за сделки с природен газ във виртуалната търговска точка Title Transfer Facility (TTF), чийто оператор е Gasunie Transport Services B.V.; други центрове за търговия с газ в Съюза могат да бъдат свързани с коригираната спот цена на TTF чрез временен динамичен ценови коридор; и това следва да не засяга извънборсовите сделки с газ, да не застрашава сигурността на доставките на газ в Съюза, да зависи от напредъка в изпълнението на целта за икономии на газ, да не води до цялостно увеличаване на потреблението на газ, да бъде разработена по такъв начин, че да не възпрепятства пазарните потоци на газ в рамките на ЕС, да не засяга стабилността и правилното функциониране на пазарите на енергийни деривати и да отчита пазарните цени на газ на различните организирани пазари в Съюза.

(65) Регламент (ЕС) 2017/1938 вече предвижда възможността държавите членки, по време на извънредна ситуация, да дадат приоритет на доставките на газ за определени критични газови електроцентрали, като се има предвид тяхното значение за гарантиране на сигурността на доставките на електроенергия и за избягване на дисбалансите в мрежата. Критичните газови електроцентрали и свързаните с тях обеми газ могат да окажат значително въздействие върху газовите обеми, които са на разположение за проява на солидарност при извънредна ситуация. В този контекст държавите членки следва, чрез дерогация от член 13, параграфи 1, 3 и 8 от Регламент (ЕС) 2017/1938, временно да могат да поискат спешни мерки за солидарност и когато не са в състояние да осигурят тези критични количества газ, необходими, за да се гарантира продължаването на производството на електроенергия в критичните газови електроцентрали. По същата причина предоставящите солидарност държави членки следва също да имат право да гарантират, че доставките за техните защитени по линия на солидарността клиенти или други основни услуги, като централно отопление, и експлоатацията на техните критични газови електроцентрали не са застрашени, когато предоставят солидарност на друга държава членка.

(66) Следва да се установи максимална граница на критичните количества газ, необходими във всяка държава членка за запазване на сигурността на доставките на електроенергия, за да се избегнат ненужни или неправомерни искания за солидарност или неоправдани ограничения на солидарността, предоставяна на нуждаещата се държава членка. Методиката, използвана в зимната прогноза на Европейската мрежа на операторите на преносни системи за електроенергия (ENTSO-E), осигурява основа за определянето на критичното количество газ за сигурността на доставките на електроенергия и за установяването на такива граници. Критичните количества газ за сигурността доставките на електроенергия, изчислени от ENTSO-E, отразяват количествата газ, абсолютно необходими за гарантирането на общоевропейска адекватност на електроснабдяването, при използване на всички пазарни ресурси, като газът се счита винаги за последен в подреждането по пределни разходи. Методиката на ENTSO-E се основава на широка извадка от най-лошите сценарии за климата и за принудителни изключения. Фактът, че методиката на ENTSO-E не отчита цялата комбинирана топлинна и електрическа енергия, не възпрепятства държавите членки да разглеждат инсталациите за централно отопление на защитени клиенти като защитени съгласно определението в Регламент (ЕС) 2017/1938. Държавите членки, за които производството на електроенергия зависи изключително от доставки на ВПП без значителен капацитет за съхранение, критичните количества газ за сигурността на доставките на електроенергия следва да бъдат съответно адаптирани. Критичното количество газ за сигурността на доставките на електроенергия може да бъде по-ниско от историческото равнище на потреблението на газ за производство на електроенергия, тъй като адекватността на електроснабдяването може да бъде осигурена с други средства, включително чрез осигуряване на доставки между държавите членки.

- (67) Това обаче не изключва възможността действителните минимални количества газ, изисквани от държава членка, поискала солидарност, или от държава членка, предоставяща солидарност, да бъдат по-високи от моделираните от ENTSO-E стойности, за да се избегне криза в електроснабдяването. В такива случаи държавата членка, поискала солидарност, или държавата членка, предоставяща солидарност, следва да може да надвиши определените в настоящия регламент максимални стойности, ако може да обоснове, че това е необходимо, за да се избегне криза в електроснабдяването, например в случаи, когато е наложително използването на резервите за вторично регулиране на честотата и алтернативни горива, или при извънредни сценарии, които не са били взети предвид в зимната прогноза на ENTSO-E, по-специално като се вземат предвид хидроложките равнища или неочаквани промени. По дефиниция критичните количества газ за сигурността на доставките на електроенергия включват целия газ, необходим за гарантиране на стабилни доставки на електроенергия, и следователно включват електроенергията, необходима за производството и преноса на газ, както и за ключови сектори на критичната инфраструктура и инсталации с решаващо значение за функционирането на военните служби, службите за национална сигурност и службите за хуманитарна помощ.
- (68) Ограниченията, наложени на участниците на пазара с разширяването на солидарната защита до критичните количества газ, са необходими, за да се гарантира сигурността на доставките на газ в условия на намалено предлагане на газ и повишено търсене през зимния сезон. Посочените ограничения се основават на съществуващите мерки, предвидени съответно в Регламент (ЕС) 2017/1938 и Регламент (ЕС) 2022/1369 на Съвета¹, с цел тези мерки да станат по-ефективни при сегашните обстоятелства.

¹ Регламент (ЕС) 2022/1369 на Съвета от 5 август 2022 г. относно координирани мерки за намаляване на търсенето на газ (ОВ L 206, 8.8.2022 г., стр. 1).

- (69) Настоящият регламент не засяга свободата на държавите членки да вземат предвид потенциалните дълготрайни вреди за промишлените инсталации, когато дават приоритет на търсенето, което следва да бъде намалено или ограничено, за да може да се осигури солидарност с друга държава членка.
- (70) Някои клиенти, включително домакинствата и потребителите, предоставящи основни социални услуги, са особено чувствителни към отрицателните последици от прекъсването на доставките на газ. По тази причина с Регламент (ЕС) 2017/1938 бе въведен механизъм за солидарност между държавите членки с цел смекчаване на последиците от сериозна извънредна ситуация в Съюза и за осигуряване на подаване на газ към защитени по линия на солидарността клиенти. В някои случаи обаче потреблението на газ и от защитени клиенти може да се счита за несъществено. Намаляването на онзи вид потребление, което очевидно надхвърля необходимото, няма да подкопае целите, определени в Регламент (ЕС) 2017/1938, по-специално тъй като липсата на газ, породена от потребление за несъществени цели, би могла да доведе до сериозни вреди в други частни или търговски сектори. Поради това държавите членки следва да имат възможност да постигнат икономии на газ и чрез намаляване на несъщественото потребление на защитени клиенти при специфични обстоятелства, когато такова намаляване е физически осъществимо, без да се засягат основните употреби. Въпреки това всички мерки за намаляване, предприети от държавите членки, следва да бъдат строго ограничени до несъщественото потребление и по никакъв начин да не намаляват основното потребление от защитените клиенти, нито да ограничават способността им да отопляват домовете си по подходящ начин.

- (71) Държавите членки и техните компетентни органи следва да имат свободата да определят приложимите мерки за намаляване и дейностите, съответстващи на несъществено потребление, като например отопление на открито, отопление на жилищни плувни басейни и други допълнителни жилищни съоръжения. С възможността да ограничат несъщественото потребление държавите членки следва да могат да засилят предпазните мерки и да гарантират, че газът се доставя на други основни сектори, услуги и отрасли, което ще им позволи да продължат дейността си по време на криза.
- (72) Всяка мярка за намаляване на несъщественото потребление на защитените клиенти следва да бъде необходима и пропорционална, като се прилага особено в ситуации на обявена опасност съгласно член 11, параграф 1 и член 12 от Регламент (ЕС) 2017/1938 или състояние на тревога в Съюза съгласно Регламент (ЕС) 2022/1369. Въпреки прилагането на мерки за намаляване на несъщественото потребление, защитените клиенти следва да продължат да се ползват от защита срещу изключване. Държавите членки следва също така да гарантират, че тези мерки не ограничават защитата, изисквана за уязвимите клиенти, чието текущо потребление следва да се счита за съществено, без да се засяга прекъсването на доставките по технически причини.

(73) Държавите членки са свободни да решават дали и как да правят разграничение между основното потребление и несъщественото потребление на защитени клиенти. От държава членка, поискала мерки за солидарност, която е решила да не прави такова разграничение, не следва да се изисква да доказва, че несъщественото потребление е могло да бъде намалено преди искането за солидарност. От държава членка, предоставяща солидарност, не следва да се изисква да прави разграничение между основни и несъществени клиенти, за да се определи количеството газ, което може да се предостави по мерките за солидарност.

(74) В случай на извънредна ситуация държавите членки, както и Съюзът, следва да гарантират, че газът циркулира в рамките на вътрешния пазар. Това означава, че мерките, предприети на национално равнище, не следва да нарушават сигурността на доставките в друга държава членка, като достъпът до трансгранична инфраструктура следва да остане безопасен и технически възможен по всяко време. Настоящата законодателна рамка не предвижда процес, който може ефективно да разрешава конфликти между две държави членки относно мерки, които оказват отрицателно въздействие върху трансграничните потоци. Тъй като газовите и електроенергийните мрежи на Съюза са взаимосвързани, това не само би могло да доведе до сериозни проблеми със сигурността на доставките, но и да отслаби единството на Съюза спрямо трети държави. Поради това, чрез дерогация от член 12, параграф 6 от Регламент (ЕС) 2017/1938, на Комисията следва да се предостави правомощието да оценява предприетите национални мерки и при необходимост да взема решения в разумен срок. За тази цел Комисията следва да може да поиска изменението на такива национални мерки, ако забележи заплахи за сигурността на доставките на газ за други държави членки или за Съюза. Като се има предвид изключителният характер на настоящата енергийна криза, спазването на решението на Комисията следва да се извършва без забавяне, което потенциално може да възпрепятства доставките на газ в Съюза. Поради това за срока на прилагане на настоящия регламент процедурите за съгласуване следва да бъдат преустановени, за да се гарантира функционирането на вътрешния пазар.

(75) Принципът на енергийна солидарност е общ принцип съгласно правото на Съюза¹ и се прилага за всички държави членки, а не само за съседните държави членки. Освен това, ефективното използване на съществуващата инфраструктура, включително капацитета за трансграничен пренос и съоръженията за ВПП, е важно за гарантиране на сигурността на доставките на газ в дух на солидарност. В периоди на прекъсване на доставките на газ на съюзно, регионално или национално равнище и значително преминаване от газ по тръбопроводи към ВПП държавите членки в тежка кризисна ситуация следва да могат не само да се възползват от възможностите за доставка от съседни газопроводи, но и от доставки от държави, които разполагат със съоръжение за ВПП. Някои държави членки следва да бъдат в състояние да предоставят солидарност на други държави членки, дори ако те не са пряко свързани чрез газопровод или през трета държава, или други държави членки, при условие че държавата членка, отправила искането за солидарност, е изчерпала всички пазарни мерки в своя план за действие при извънредни ситуации, включително закупуването на ВПП на световния пазар. Следователно е целесъобразно задължението за предоставяне на солидарност да обхване и несвързаните с газопроводи държави членки, които обаче разполагат със съоръжения за ВПП, като се вземат предвид различията между пазарите и инфраструктурата за газ по тръбопроводи и ВПП, включително корабите и танкерите за ВПП, при налагането на задължения на операторите, и като се вземе предвид липсата на правомощия за прилагане по отношение на ВПП активите, като например танкерите за ВПП, и включително възможностите за замяна на природен газ с ВПП, ако на територията на държава членка, предоставяща солидарност, няма съоръжение за втечняване на газ.

¹ Решение на Съда от 15 юли 2021 г., Германия/Полша, дело C-848/19 P, ECLI:EU:C:2021:598.

- (76) Когато държава членка със съоръжения за ВПГ предоставя солидарност на друга държава членка, тя не следва да носи отговорност за затруднения или други потенциални проблеми, които може да възникнат извън нейната територия или които произтичат от липса на изпълнителни правомощия по отношение на съдовете и танкерите за ВПГ, притежавани от оператор от трета държава, когато такива затруднения или други проблеми оказват въздействие върху действителния поток на газ и в крайна сметка възпрепятстват необходимото количество газ да достигне до държавата членка, отправила искане за солидарност. Когато държавата членка, предоставяща солидарност, няма правомощия за прилагане, тя не следва да носи отговорност за липсата на замяна на товар с ВПГ с природен газ.
- (77) При прилагането на принципа на енергийна солидарност, с Регламент (ЕС) 2017/1938 беше въведен механизъм за солидарност, предназначен да засили сътрудничеството и доверието между държавите членки в случай на тежка криза. С цел да се улесни прилагането на механизма за солидарност, от държавите членки се изисква да съгласуват редица технически, правни и финансови въпроси в рамките на двустранните си договорености съгласно член 13, параграф 10 от Регламент (ЕС) 2017/1938.

(78) Въпреки правното задължение за сключване на двустранни договорености за солидарност до 1 декември 2018 г. само няколко такива договорености са финализирани, което излага на риск изпълнението на правното задължение за предоставяне на солидарна подкрепа в извънредни ситуации. Предложението на Комисията за регламент относно вътрешните пазари на възобновяеми газове и природен газ и на водород включва първи модел на образец на споразумение за солидарност. Тъй като обаче този образец беше разработен преди нахлуването на Руската федерация в Украйна, с оглед на настоящата ситуация на изключителен недостиг на газ и експлозивни цени и на спешната необходимост от въвеждане на временни диспозитивни правила още през идващата зима, е целесъобразно да се създаде временна рамка от диспозитивни правила за предоставяне на необходимите мерки за солидарност чрез дерогация от член 13, параграфи 1 и 2 от Регламент (ЕС) 2017/1938, които са ефективни и бързо приложими, не зависят от дълги двустранни преговори и са адаптирани към настоящата ситуация на прекомерни цени и голяма ценова нестабилност. По-специално следва да се въведат по-ясни диспозитивни правила за обезщетение на разходите за предоставения газ и, в дух на солидарност между държавите членки, за ограничаване на потенциалните допълнителни разходи, които държавата членка, която предоставя солидарност, може да начисли. Правилата относно мерките за солидарност съгласно член 13 от Регламент (ЕС) 2017/1938 следва да продължат да се прилагат, освен ако изрично не е предвидено друго.

- (79) Солидарността следва по принцип да се предоставя въз основа на справедливо обезщетение, изплащано пряко от държавата членка, отправила искането за солидарност, или от нейните упълномощени субекти. Обезщетението следва да покрива цената на газа, всички действителни или потенциални разходи за съхранение, трансграничния транспорт и свързаните разходи. Обезщетението следва да бъде справедливо както за държавите членки, искащи солидарност, така и за държавите членки, предоставящи солидарност.
- (80) Настоящата криза води до ценови равнища и редовни пикове на цените, които далеч надхвърлят ситуацията на евентуална криза с доставките по време на приемането на Регламент (ЕС) 2017/1938. Поради това нестабилността на цените в рамките на деня, която понастоящем характеризира пазара на газ в резултат на съществуващата газова криза, следва да бъде взета предвид при определянето на размера на обезщетението за държавите членки, които предоставят солидарност. Въз основа на солидарността и за да се избегне ценообразуване при екстремни пазарни обстоятелства, би било проблематично променливата пазарна цена в рамките на деня да се използва като основа за диспозитивната цена на мярката за солидарност. Цената на газа следва да отразява средната пазарна цена за ден напред в деня, предхождащ искането за солидарност, в държавата членка, предоставяща солидарност. Като се има предвид това, обезщетението все пак се основава на „пазарната цена“, както е посочено в Препоръка (ЕС) 2018/177 на Комисията¹. Средната пазарна цена за ден напред е по-независима от нестабилността и много високите спот цени по време на кризисни ситуации и по този начин ограничава всякакви порочни стимули.

¹ Препоръка (ЕС) 2018/177 на Комисията от 2 февруари 2018 г. относно елементите, които следва да бъдат включвани в техническите, правните и финансовите договорености между държавите членки за прилагане на механизма за солидарност съгласно член 13 от Регламент (ЕС) 2017/1938 на Европейския парламент и на Съвета относно мерките за гарантиране на сигурността на доставките на газ (ОВ L 32, 6.2.2018 г., стр. 52).

(81) Както се подчертава в Препоръка (ЕС) 2018/177, разходите за вредите, понесени от промишлените предприятия с ограничено потребление, могат да бъдат покрити от обезщетението само ако не са отразени в цената на газа, която държавата членка, отправила искането за солидарност, трябва да плати и държавата членка, отправила искането за солидарност, не следва да плаща два пъти обезщетение за едни и същи разходи. Като се вземат предвид изключителните обстоятелства, при които цените на газа са достигнали безпрецедентни равнища, получаващата солидарност държава членка не следва автоматично да бъде задължена да покрива изцяло други разходи, като например вреди или разходи за съдебни производства, възникнали в държавата членка, предоставяща солидарност, освен ако в споразумението за солидарност не е договорено друго. Опитът показва, че задължението на получаващата солидарност държава членка да поеме пълния финансов риск за всички преки или непреки разходи за обезщетяване, които евентуално могат да произтекат от предоставянето на мерки за солидарност, е основна пречка за сключването на споразумения за солидарност. Поради това неограничената отговорност следва да бъде облекчена в диспозитивните правила за споразуменията за солидарност, за да се даде възможност за сключване на оставащите споразумения възможно най-скоро, тъй като тези споразумения са крайгълен камък на Регламент (ЕС) 2017/1938, отразяващ принципа на Съюза за енергийна солидарност. Доколкото обезщетението за непреки разходи не надвишава 100% от цената на газа, е обосновано и не се покрива от цената на газа, тези разходи следва да бъдат покрити от получаващата държава членка.

Ако обаче исканите разходи надхвърлят 100% от цената на газа, Комисията следва, след като се консултира със съответните компетентни органи, да определи справедливо обезщетение за разходите и следователно да има възможност да провери дали е подходящо да се ограничи обезщетението за разходите. Поради това Комисията следва да може в отделни случаи да предвиди обезщетение, различно от това, което е посочено в Регламент (ЕС) 2017/1938, като се вземат предвид конкретните обстоятелства по случая, включително мерките за икономия на газ и намаляване на търсенето на газ, и принципът на енергийна солидарност. При оценката Комисията следва да обърне надлежно внимание на избягването на прекомерни непреки разходи вследствие на ограничаването или изключването на клиенти, ползващи газ.

- (82) Правилата на настоящия регламент, свързани с изплащането на обезщетение за мерки за солидарност между държавите членки, не засягат принципите на обезщетяване за вреди съгласно националното конституционно право.

- (83) Сключването на договорености за солидарност със съседни държави членки, в съответствие с изискванията на член 13, параграф 10 от Регламент (ЕС) № 2017/1938, е най-подходящият инструмент за изпълнение на задължението за предоставяне на мерки за солидарност съгласно член 13, параграфи 1 и 2 от посочения регламент. Поради това държавите членки следва да имат право да се отклоняват от определените в настоящия регламент диспозитивни правила относно обезщетението, ако се споразумеят за други правила в споразумение за солидарност. По-специално, държавите членки следва да запазят възможността си да се споразумеят двустранно за допълнително обезщетение, покриващо други разходи, като например всички разходи, произтичащи от задължението за плащане на обезщетение в държавата членка, предоставяща солидарност, включително за вреди, понесени от промишлените предприятия с ограничено потребление. В двустранните споразумения за солидарност тези разходи може да бъдат включени в обезщетението, ако в националната правна рамка се предвижда, в допълнение към цената на газа, задължение за обезщетение за вреди, понесени от промишлените предприятия с ограничено потребление, включително обезщетение за икономически вреди.
- (84) Като последна възможна мярка, диспозитивният механизъм за солидарност следва да бъде задействан от държава членка, отправилата искане за солидарност, само когато пазарът не успява да предложи необходимите количества газ, включително ВПП и предлаганите количества на доброволна база от незащитени клиенти, за да бъде задоволено търсенето от страна на защитените по линия на солидарността клиенти. Съгласно Регламент (ЕС) 2017/1938 от държавите членки се изисква да са изчерпали всички мерки в своите планове за действие при извънредни ситуации, включително принудително ограничаване на потреблението до нивото на защитените по линия на солидарността клиенти.

- (85) Спешният характер и последиците от евентуалното задействане на механизма за солидарност следва да водят до тясно сътрудничество между участващите държави членки, Комисията и компетентните лица за управление в условия на криза, определени от държавите членки в съответствие с член 10, параграф 1, буква ж) от Регламент (ЕС) 2017/1938. Поради това искането следва да бъде съобщено своевременно на всички страни и да съдържа минимален набор от елементи, които позволяват на държавите членки, предоставящи солидарност, да отговорят незабавно. Отговорът на държавите членки, предоставящи солидарност, следва да включва информация за количеството газ, което би могло да бъде доставено на държавата членка, отправила искането за солидарност, включително и количествата, които биха могли да бъдат освободени, когато се прилагат непазарни мерки. Държавите членки могат да се споразумеят за допълнителни технически и координационни договорености за улесняване на навременния отговор на искане за солидарност. Когато предоставят солидарност, държавите членки и техните компетентни органи следва да гарантират оперативната безопасност и надеждност на мрежата.
- (86) Държавата членка, отправила искането за солидарност, следва да може да получи солидарност от няколко държави членки. Диспозитивният механизъм за солидарност следва да бъде задействан само ако държавата членка, предоставяща солидарност, не е сключила никаква двустранна договореност с държавата членка, отправила искането за солидарност. В случай на двустранна договореност между държавата членка, отправила искането за солидарност, и държавата членка, предоставяща солидарност, тази договореност следва да има предимство и да се прилага между тях.

- (87) Комисията следва да може да наблюдава прилагането на механизма за диспозитивна солидарност и, ако счете за необходимо, следва да може да улесни намирането на решения на исканията за солидарност. За тази цел Комисията следва да предвиди интерактивна платформа, която следва да служи като образец и да позволява непрекъснато подаване в реално време на исканията за солидарност и свързването им със съответните налични обеми.
- (88) Държавите членки и договарящите се страни от Енергийната общност могат също да сключват договорености на доброволна основа за прилагането на мерки за солидарност.
- (89) За да се гарантират еднакви условия за изпълнение на настоящия регламент, на Комисията следва да бъдат предоставени изпълнителни правомощия. Тези правомощия следва да бъдат упражнявани в съответствие с Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета¹.
- (90) Доколкото целта на настоящия регламент не може да бъде постигната в достатъчна степен от държавите членки, а може да бъде по-добре постигната на равнището на Съюза, Съюзът може да приеме мерки в съответствие с принципа на субсидиарност, уреден в член 5 от Договора за Европейския съюз. В съответствие с принципа на пропорционалност, уреден в същия член, настоящият регламент не надхвърля необходимото за постигането на тази цел,

ПРИЕ НАСТОЯЩИЯ РЕГЛАМЕНТ:

¹ Регламент (ЕС) № 182/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 16 февруари 2011 г. за установяване на общите правила и принципи относно реда и условията за контрол от страна на държавите-членки върху упражняването на изпълнителните правомощия от страна на Комисията (ОВ L 55, 28.2.2011 г., стр. 13).

Глава I

Предмет и определения

Член 1

Предмет и обхват

1. С настоящия регламент се установяват временни правила и мерки за:
 - а) бързото създаване на услуга, позволяваща обединяване на търсенето и съвместно закупуване на газ от предприятия, установени в Съюза;
 - б) платформи за резервиране на вторичен капацитет и за прозрачност за съоръжения за ВПГ и за съоръжения за съхранение на газ; и
 - в) управление на претоварването на газопреносните мрежи.
2. С настоящия регламент се въвеждат временни механизми за защита на гражданите и икономиката от прекомерно високи цени чрез временен механизъм за управление на нестабилността в рамките на деня за прекомерните колебания на цените и *ad hoc* референтен показател за ВПГ, който да бъде разработен от Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество между регулаторите на енергия (ACER).
3. С настоящия регламент се установяват временни мерки, случая на извънредна ситуация с природния газ за справедливо трансгранично разпределение на газ, за да се запази газът за клиентите в най-критично положение и да се гарантира предоставянето на трансгранични мерки за солидарност.

Член 2
Определения

За целите на настоящия регламент се прилагат следните определения:

- 1) „предприятие за природен газ“ означава всяко физическо или юридическо лице, което изпълнява поне една от следните функции: производство, пренос, разпределение, доставка, закупуване или съхранение на природен газ, включително на втечен природен газ (ВПП), и което отговаря за свързаните с тези функции търговски, технически задачи или задачи по поддръжка, с изключение на крайните клиенти;
- 2) „съоръжение за ВПП“ означава терминал, който се използва за втечняването на природен газ, или за внасянето, разтоварването и регазификацията ВПП, и включва спомагателни услуги и временно съхранение, необходими за процеса на регазификация и последващата доставка към газопреносната система, но не включва частите от терминалите за ВПП, които се използват за съхранение;
- 3) „съоръжение за съхранение на газ“ означава съоръжение, което се използва за съхранение на природен газ и което е собственост или се експлоатира от предприятие за природен газ, включително частта от съоръженията за ВПП, която се използва за съхранение, но с изключение на частта, която се използва за добивни операции, и с изключение на съоръженията, запазени изключително за оператори на газопреносни системи за осъществяване на дейността им;
- 4) „доставчик на услуги“ означава предприятие, установено в Съюза и с което Комисията е сключила договор чрез процедура за възлагане на поръчка съгласно Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 за организиране на съвместното закупуване и изпълнение на задачите, предвидени в член 7 от настоящия регламент;

- 5) „ИТ инструмент“ означава ИТ инструмент, чрез който доставчикът на услуги обединява търсенето на предприятия за природен газ и предприятия, потреблящи газ, и търси оферти от доставчици или производители на природен газ, за да отговори на посоченото обединено търсене;
- 6) „търговия с ВПГ“ означава оферти „купува“ или „продава“ или сделки за покупка или продажба на ВПГ:
- а) при които мястото на доставка е определено в Съюза;
 - б) които водят до доставка в Съюза, или
 - в) при които един контрагент регазифицира ВПГ на терминал в Съюза;
- 7) „пазарни данни за ВПГ“ означава записи на оферти „купува“ или „продава“ или сделки за търговия с ВПГ със съответната информация, както е посочено в член 21, параграф 1;
- 8) „участник на пазара на ВПГ“ означава всяко физическо или юридическо лице, независимо от неговото място на учредяване или седалище, което извършва търговия с ВПГ;
- 9) „оценка на цената на ВПГ“ означава определянето на дневна референтна цена за търговия с ВПГ в съответствие с методика, която се определя от ACER;
- 10) „референтен показател за ВПГ“ означава определянето на спред между оценката на дневната цена на ВПГ и цената на сетълмент за договор с най-кратък срок за изпълнение на пазара TTF Gas Futures, която се определя ежедневно от ICE Endex Markets B.V.;

- 11) „място на търговия“ означава всяко от следните:
- а) „регулиран пазар“ съгласно определението в член 4, параграф 1, точка 21 от Директива 2014/65/ЕС;
 - б) „многостранна система за търговия“ съгласно определението в член 4, параграф 1, точка 22 от Директива 2014/65/ЕС;
 - в) „организирана система за търговия“ съгласно определението в член 4, параграф 1, точка 23 от Директива 2014/65/ЕС;
- 12) „стоков дериват върху енергоносител“ означава стоков дериват съгласно определението в член 2, параграф 1, точка 30 от Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета¹, търгуван на място на търговия, чийто базов актив е електроенергия или газ и чийто падеж не надхвърля 12 месеца;
- 13) „компетентен орган“, освен ако не е посочено друго, означава компетентен орган, съгласно определението в член 4, параграф 1, точка 26 от Директива 2014/65/ЕС;
- 14) „критично количество газ за сигурността на доставките на електроенергия“ означава максималното потребление на газ, необходимо в енергийния сектор, за да се гарантира адекватност при най-неблагоприятния сценарий, симулиран при оценката на адекватността през зимата съгласно член 9 от Регламент (ЕС) 2019/941 на Европейския парламент и на Съвета².

¹ Регламент (ЕС) № 600/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 15 май 2014 г. относно пазарите на финансови инструменти и за изменение на Регламент (ЕС) № 648/2012 (ОВ L 173, 12.6.2014 г., стр. 84).

² Регламент (ЕС) 2019/941 на Европейския парламент и на Съвета от 5 юни 2019 г. за готовност за справяне с рискове в електроенергийния сектор и за отмяна на Директива 2005/89/ЕО (ОВ L 158, 14.6.2019 г., стр. 1).

- 15) „защитен клиент“ означава защитен клиент съгласно определението в член 2, точка 5 от Регламент (ЕС) 2017/1938;
- 16) „защитен по линия на солидарността клиент“ означава защитен по линия на солидарността клиент съгласно определението в член 2, точка 6 от Регламент (ЕС) № 2017/1938.

Глава II

По-добра координация на покупките на газ

РАЗДЕЛ 1

КООРДИНАЦИЯ НА ПОКУПКИТЕ НА ГАЗ В СЪЮЗА

Член 3

Прозрачност и обмен на информация

1. Единствено с цел по-добра координация, предприятията за природен газ или предприятията, потребяващи газ, установени в Съюза, или органите на държавите членки, които възнамеряват да обявят търг за закупуване на газ или да започнат преговори с производители или доставчици на природен газ от трети държави за закупуване на газ с обем над 5 TWh/годишно, информират Комисията и, когато е приложимо, държавата членка, в която са установени тези предприятия, за сключването на договор за доставка на газ или на меморандум за разбирателство или за обявяването на търг за закупуване на газ.

Уведомлението по първа алинея се дава най-малко шест седмици преди предвиденото сключване или обявяване или в рамките на по-кратък срок, при условие че преговорите са започнали по-близо до датата на подписване на договора, но не по-късно от две седмици преди предвиденото сключване или обявяване. Това уведомление се ограничава до следната основна информация:

- а) самоличността на партньора или партньорите по договора или целта на търга за закупуване на газ;
- б) съответните количества;
- в) съответните дати; и
- г) доставчика на услуги, който организира такова закупуване или търгове от името на държава членка, когато е приложимо.

2. Ако Комисията счита, че допълнително координиране по отношение на обявяването на търг за закупуване на газ или на планираните покупки на газ на предприятия за природен газ или предприятия, потребяващи газ, установени в Съюза, или на органи на държавите членки би могло да подобри функционирането на съвместното закупуване или че обявяването на търг за закупуване на газ или планираните покупки на газ могат да имат отрицателно въздействие върху вътрешния пазар, върху сигурността на доставките или върху енергийната солидарност, Комисията може да отправи препоръка към предприятията за природен газ или предприятията, потребяващи газ, установени в Съюза, или органите на държавите членки да обмислят подходящи мерки. В такъв случай Комисията по целесъобразност информира държавата членка, в която е установено предприятието.
3. Комисията информира *ad hoc* управителния съвет, посочен в член 4, преди да отправи която и да е от препоръките, посочени в параграф 2.
4. Когато предоставят информация на Комисията съгласно параграф 1, предоставящите информацията субекти може да посочат дали някоя част от информацията, била тя търговска или друга информация, чието разгласяване би могло да навреди на дейностите на участващите страни, трябва да се счита за поверителна и дали предоставената информация може да бъде обменяна с други държави членки.

5. Исканията за поверително третиране по настоящия член не ограничават достъпа на самата Комисия до поверителна информация. Комисията гарантира, че достъп до поверителна информация имат само службите на Комисията, за които е абсолютно необходимо да разполагат с тази информация. Представителите на Комисията обработват такава информация с необходимата поверителност.
6. Без да се засяга член 346 от ДФЕС, поверителната информация се обменя с Комисията и другите съответни органи само когато такъв обмен е необходим за прилагането на настоящия регламент. Обменяната информация се ограничава до информацията, която има отношение към целите на този обмен и която е пропорционална на тези цели. При такъв обмен на информация се запазва нейната поверителност и се защитават сигурността и търговските интереси на субектите, попадащи в обхвата на настоящия регламент, и се прилагат ефективни инструменти за физическа защита на данните. Всички сървъри и информация се разполагат физически и се съхраняват на територията на Съюза.

Член 4

Ad hoc управителен съвет

1. Създава се *ad hoc* управителен съвет, за да се улесни координацията на обединяването на търсенето и съвместното закупуване.

2. *Ad hoc* управителният съвет се създава от Комисията в срок от шест седмици след влизането в сила на настоящия регламент. Той се състои от един представител на всяка държава членка и един представител на Комисията. Представителите на договарящите се страни от Енергийната общност могат да участват в *ad hoc* управителния съвет по покана на Комисията по всички въпроси от взаимен интерес. Комисията председателства заседанията на *ad hoc* управителния съвет.
3. *Ad hoc* управителният съвет приема свой процедурен правилник с квалифицирано мнозинство в срок от един месец от датата, на която е създаден.
4. Комисията се консултира с *ad hoc* управителния съвет по проекта за препоръка, предоставена от Комисията съгласно член 3, параграф 2, по-специално по отношение на това дали съответните покупки на газ или търг за закупуване на газ повишават сигурността на доставките в Съюза и дали са съвместими с принципа на енергийна солидарност.
5. Комисията също информира *ad hoc* управителния съвет за въздействието на участието на предприятията в съвместното закупуване, организирано от доставчика на услуги, върху сигурността на доставките в Съюза и енергийната солидарност, когато е приложимо.
6. Когато в съответствие с член 3, параграф 6 им се препраща поверителна информация, членовете на *ad hoc* управителния съвет боравят с такава информация с необходимата поверителност. Обменяната информация се ограничава до информацията, която има отношение към целите на този обмен и която е пропорционална на тези цели.

РАЗДЕЛ 2

ОБЕДИНЯВАНЕ НА ТЪРСЕНЕТО И СЪВМЕСТНО ЗАКУПУВАНЕ

Член 5

Временен договор за услуги с доставчик на услуги

1. Чрез дерогация от член 176 от Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046, Комисията сключва договор за необходимите услуги чрез процедура за възлагане на поръчки съгласно Регламент (ЕС, Евратом) 2018/1046 с установен в Съюза субект, който действа като доставчик на услуги за изпълнение на задачите, посочени в член 7 от настоящия регламент.
2. Договорът за услуги с избрания доставчик на услуги определя собствеността върху информацията, получавана от доставчика на услуги, и предвижда евентуалното прехвърляне на тази информация на Комисията при прекратяването или изтичането на срока на договора за услуги.
3. Комисията определя в договора за услуги практическите аспекти на дейността на доставчика на услуги, включително използването на ИТ инструмента, мерките за сигурност, валутата или валутите, режима на плащане и отговорностите.
4. Договорът за услуги с доставчика на услуги запазва за Комисията правото да го наблюдава и одитира. За тази цел Комисията има пълен достъп до информацията, съхранявана от доставчика на услуги.

5. Комисията може да поиска от доставчика на услуги да предостави цялата информация, необходима за изпълнението на задачите, предвидени в член 7, и да даде възможност на Комисията да провери изпълнението от страна на предприятията за природен газ и предприятията, потребляващи газ, на задълженията, произтичащи от член 10.

Член 6

Критерии за избор на доставчика на услуги

1. Доставчикът на услуги се избира от Комисията въз основа на следните критерии за допустимост:
- а) доставчикът на услуги е установен и има оперативно седалище на територията на държава членка;
 - б) доставчикът на услуги има опит в трансграничните сделки;
 - в) доставчикът на услуги не е:
 - і) обект на ограничителните мерки на Съюза, приети съгласно член 215 от ДФЕС, по-специално ограничителни мерки на Съюза, приети с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна, или във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна;

- ii) пряко или непряко собственост или под контрола или действия от името или по указание на физически или юридически лица, образувания или органи, спрямо които се прилагат такива ограничителни мерки на Съюза,; или
- iii) пряко или непряко собственост или под контрола или действия от името или по указание на Руската федерация или нейното правителство, или на каквото и да е руско физическо или юридическо лице или образувание или орган, установени в Русия.

2. Без да се засягат други задължения за надлежна проверка, се въвеждат договорни задължения между Комисията и доставчика на услуги, за да се гарантира, че при изпълнението на задачите си съгласно член 7 доставчикът на услуги не предоставя, пряко или непряко, никакви финансови средства или икономически ресурси на или в полза на физически или юридически лица, образувания или органи, които са:

- a) обект на ограничителните мерки на Съюза, приети съгласно член 215 от ДФЕС, по-специално ограничителни мерки на Съюза, приети с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна, или във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна;

- б) пряко или непряко собственост или под контрола или действат от името или по указание на физически или юридически лица, образувания или органи, спрямо които се прилагат такива ограничителни мерки на Съюза; или
 - в) пряко или непряко собственост или под контрола или действат от името или по указание на Руската федерация или нейното правителство, или на каквото и да е руско физическо или юридическо лице или образувание или орган, установени в Русия.
3. Доставчикът на услуги не трябва да бъде част от вертикално интегрирано предприятие с дейност в производството или доставката на природен газ, както е посочено в член 2, точка 20 от Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета¹, с изключение на субекти, отделени съгласно глава IV от същата директива.
- 4) Комисията определя своите критерии за подбор и възлагане, като взема предвид, *inter alia*, следните критерии, които трябва да бъдат посочени в поканата за представяне на оферти:
- а) ниво на опит в организирането и провеждането на търгове или тръжни процедури за природен газ или свързани с него услуги, като например транспортни услуги, с помощта на специални ИТ инструменти;

¹ Директива 2009/73/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно общите правила за вътрешния пазар на природен газ и за отмяна на Директива 2003/55/ЕО (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 94).

- б) ниво на опит в адаптирането на търговете или тръжните процедури към различни нужди, като например географска насоченост или график;
- в) ниво на опит в разработването на ИТ инструменти за обединяване на търсенето от множество участници и съчетаването му с предлагането;
- г) качество на сигурността на информационната система, по-специално по отношение на защитата на данните и сигурността в интернет; и
- д) способност за идентифициране и акредитиране на участниците, както по отношение на правния субект, така и по отношение на финансовия капацитет.

Член 7

Задачи на доставчика на услуги

1. Доставчикът на услуги организира обединяването на търсенето и съвместното закупуване и по-специално:
 - а) обединява търсенето на предприятията за природен газ и на предприятията, потребляващи газ, с помощта на ИТ инструмента;

- б) изисква оферти от доставчици или производители на природен газ, които да съответстват на обединеното търсене, с помощта на ИТ инструмента;
- в) разпределя правата за достъп до доставки, като се съобразява с пропорционално разпределение на предлаганите количества газ между по-малките и по-големите участници сред предприятията за природен газ и предприятията, потребяващи газ, участващи в обединяването на търсенето. Когато обединеното търсене надвишава получените оферти за доставка, разпределението на правата на достъп е пропорционално на търсенето, заявено от участващите предприятия по време на етапа на обединяване на търсенето за дадено време и място на доставка;
- г) проверява, акредитира и регистрира ползвателите на ИТ инструмента; и
- д) предоставя всякакви спомагателни услуги на ползвателите на ИТ инструмента, включително услуги за улесняване на сключването на договори, или на Комисията, необходими за правилното изпълнение на операциите, съгласно предвиденото в договора за услуги, посочен в член 5.

2. Условието, свързани със задачите на доставчика на услуги, и по-специално за регистрация на ползвателите, публикуване и докладване, се определят в договора за услуги, посочен в член 5.

Член 8

Участие в обединяването на търсенето и съвместното закупуване

1. Участието в обединяването на търсенето и съвместното закупуване е открито и прозрачно за всички предприятия за природен газ и предприятия, потребяващи газ, установени в Съюза, независимо от заявения обем. Предприятията за природен газ и предприятия, потребяващи газ, са изключени от участие като доставчици, производители и купувачи в обединяването на търсенето и съвместното закупуване, ако те са:
 - а) обект на ограничителните мерки на Съюза, приети съгласно член 215 от ДФЕС, по-специално ограничителни мерки на Съюза, приети с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна, или във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна;
 - б) пряко или непряко собственост или под контрола или действат от името или по указание на физически или юридически лица, образувания или органи, спрямо които се прилагат такива ограничителни мерки на Съюза; или
 - в) пряко или непряко собственост или под контрола или действат от името или по указание на Руската федерация или нейното правителство, или на каквото и да е руско физическо или юридическо лице или образувание или орган, установени в Русия.

2. Въвеждат се договорни задължения, с които да се гарантира, че никакви финансови средства или икономически ресурси, произтичащи от участието в процеса на съвместно закупуване, организиран от доставчика на услуги, не се предоставят пряко или непряко, или в полза на физически или юридически лица, образувания или органи, които са:
- а) обект на ограничителните мерки на Съюза, приети съгласно член 215 от ДФЕС, по-специално ограничителни мерки на Съюза, приети с оглед на действията на Русия, дестабилизиращи положението в Украйна, или във връзка с действия, подкопаващи или застрашаващи териториалната цялост, суверенитета и независимостта на Украйна;
 - б) пряко или непряко собственост или под контрола или действат от името или по указание на физически или юридически лица, образувания или органи, спрямо които се прилагат такива ограничителни мерки на Съюза; или
 - в) пряко или непряко собственост или под контрола или действат от името или по тяхно указание на Руската федерация или нейното правителство, или на каквото и да е руско физическо или юридическо лице или образувание или орган, установени в Русия.
- 3) Държавите членки или другите заинтересовани страни могат да предоставят помощ за осигуряване на ликвидност, включително гаранции, на участниците в процеса на съвместно закупуване, организиран от доставчика на услуги, в съответствие с правилата за държавна помощ, когато това е приложимо. Това може да включва гаранции за покриване на нуждите от обезпечения или за покриване на риска от допълнителни разходи вследствие на неплатежоспособност на други купувачи по същия договор за съвместно закупуване.

- 4) Предприятията за природен газ и предприятията, потребяващи газ, установени в рамките на договарящите се страни от Енергийната общност, могат да участват в обединяването на търсенето и съвместното закупуване, при условие че са налице необходимите мерки или договорености, които да им позволят да участват в обединяването на търсенето и съвместното закупуване съгласно настоящия раздел.

Член 9

Доставки на природен газ, изключени от съвместното закупуване

Доставките на природен газ с произход от Руската федерация не подлежат на съвместно закупуване, включително доставките на природен газ, които влизат в държавите членки или договарящите се страни от Енергийната общност през следните входни пунктове:

- a) Greifswald
- б) Lubmin II
- в) Imatra
- г) Narva
- д) Värskä
- е) Luhamäe
- ж) Sakiai

- з) Kotlovka
- и) Kondratki
- й) Wysokoje
- к) Tieterowka
- л) Мозир
- м) Кобрин
- н) Суджа (RU)/Украина
- о) Белгород (RU)/Украина
- п) Валуйки (RU)/Украина
- р) Серебрянка (RU)/Украина
- с) Писаревка (RU)/Украина
- т) Сохрановка (RU)/Украина
- у) Прохоровка (RU)/Украина
- ф) Платово (RU)/Украина
- х) Странджа 2 (BG) /Malkoclar (TR)

Член 10

Задължително използване на доставчика на услуги

1. Държавите членки предприемат подходящи мерки, за да гарантират, че предприятията за природен газ и потребяващите газ предприятия под тяхна юрисдикция участват в процеса на обединяване на търсенето, организиран от доставчика на услуги като един от възможните начини за постигане на целите за запълване, посочени в член 6а и член 20 от Регламент (ЕС) 2017/1938.
2. Държавите членки, които разполагат с подземно съоръжение за съхранение на газ, изискват от предприятията за природен газ и потребяващите газ предприятия под тяхна юрисдикция да участват в процеса на обединяване на търсенето, организиран от доставчика на услуги, с обеми, равни най-малко на 15% от общия обем, необходим за постигане на целите за запълване, посочени в членове 6а и 20 от Регламент (ЕС) 2017/1938.
3. Държавите членки, които не разполагат с подземни съоръжения за съхранение на газ, изискват от предприятията за природен газ и потребяващите газ предприятия под тяхна юрисдикция да участват в процеса на обединяване на търсенето, организиран от доставчика на услуги, с обеми, равни най-малко на 15% от обемите, съответстващи на целите за трансгранично запълване, посочени в член 6в и член 20 от Регламент (ЕС) 2017/1938.

4. Предприятията за природен газ и предприятията, потребяващи газ, които са участвали в обединяването на търсенето по силата на задължение, могат да решат да не закупят газа след процеса на обединяване. Закупеният газ може да се използва за цели, различни от запълване на съоръженията за съхранение.

Член 11

Консорциум за закупуване на газ

Предприятията за природен газ и предприятията, потребяващи газ, които участват в обединяването на търсенето, организирано от доставчика на услуги, могат по прозрачен начин да координират елементи от условията на договора за закупуване или да използват договори за съвместно закупуване с цел постигане на по-добри условия от своите доставчици, при условие че това е в съответствие с правото на Съюза, включително правото на Съюза в областта на конкуренцията, по-специално членове 101 и 102 от ДФЕС, както може да бъде определено от Комисията в решение по член 10 от Регламент (ЕО) № 1/2003, както и в съответствие с изискването за прозрачност съгласно член 3 от настоящия регламент.

Раздел 3

Мерки за подобряване на използването на съоръжения за ВПГ, съоръжения за съхранение на газ и газопроводи

Член 12

Платформа за резервиране на вторичен капацитет за ползвателите на съоръжения за ВПГ и ползвателите на съоръжения за съхранение на газ

Ползвателите на съоръжения за ВПГ и ползвателите на съоръжения за съхранение на газ, които желаят да препродадат договорения си капацитет на вторичния пазар, както е определен в член 2, точка 6 от Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета¹, имат право на това. До ... [два месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент] операторите на съоръжения за ВПГ и операторите на съоръжения за съхранение на газ създават или използват съществуваща – поотделно или на регионално равнище – прозрачна и недискриминационна платформа за резервиране, чрез която ползвателите на съоръжения за ВПГ и ползвателите на съоръжения за съхранение на газ да препродават договорения си капацитет на вторичния пазар.

¹ Регламент (ЕО) № 715/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 13 юли 2009 г. относно условията за достъп до газопреносни мрежи за природен газ и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1775/2005 (ОВ L 211, 14.8.2009 г., стр. 36).

Член 13

Платформи за прозрачност за съоръженията за ВПГ и съоръженията за съхранение на газ

1. До ... [два месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент] операторите на съоръжения за ВПГ и операторите на съоръжения за съхранение на газ публикуват цялата информация, изисквана съгласно член 19 от Регламент (ЕО) № 715/2009, съответно на европейска платформа за прозрачност за ВПГ и на европейска платформа за прозрачност за съхранението, по прозрачен и лесен за ползване начин. Регулаторните органи могат да изискат от тези оператори да оповестяват публично всякаква допълнителна информация, която е от значение за ползвателите на системата.
2. Съоръженията за ВПГ, на които е предоставено освобождаване от правилата за достъп на трети страни съгласно член 36 от Директива 2009/73/ЕО, и операторите на съоръжения за съхранение на газ съгласно режима за договорен достъп на трети страни, посочен в член 33, параграф 3 от същата директива, оповестяват публично окончателните си тарифи за инфраструктурата до ... [един месец след датата на влизане в сила на настоящия регламент].

Член 14

По-ефективно използване на преносния капацитет

1. Операторите на преносни системи предлагат недоизползвания договорен гарантиран капацитет в точките на междусистемно свързване и виртуалните точки на междусистемно свързване като месечен продукт за капацитет, дневен продукт за капацитет и продукт за капацитет в рамките на деня за месеца в случай на недоизползване съгласно параграф 2.
2. Договореният гарантиран капацитет се счита за недоизползван, ако ползвател на мрежата е използвал или е оферирал по-малко от средно 80% от резервирания гарантиран капацитет в дадена точка на междусистемно свързване или виртуална точка на междусистемно свързване през предходния календарен месец. Операторът на преносна система следи неизползвания капацитет и информира ползвателя на мрежата за размера на капацитета, който ще бъде оттеглен в съответната точка на междусистемно свързване или виртуална точка на междусистемно свързване, най-късно преди да уведоми за размера на капацитета, който ще бъде предложен на предстоящия периодичен търг за месечен капацитет в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/459.
3. Размерът на капацитета, който се предлага, е равен на разликата между средното използване за предходния календарен месец и 80% от гарантирания капацитет, договорен за срок, по-дълъг от един месец.
4. Наличният капацитет, предлаган на търг в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/459, има приоритет пред недоизползвания капацитет, включен в търг съгласно параграф 2, при разпределянето на капацитет.

5. Ако предлаганият от оператора на преносна система недоизползван капацитет бъде продаден, той се оттегля от първоначалния притежател на договорения капацитет. Първоначалният притежател може да използва оттегления гарантиран капацитет на прекъсваем принцип.
6. Ползвателят на мрежата запазва правата и задълженията си по договора за капацитет до момента на преразпределянето на капацитета от оператора на преносната система и доколкото този капацитет не е преразпределен от оператора на преносната система.
7. Преди да предложи недоизползван гарантиран капацитет в съответствие с настоящия член, операторът на преносна система анализира потенциалните последици във всяка точка на междусистемно свързване, която експлоатира, и информира компетентния национален регулаторен орган. Чрез дерогация от параграфи 1 – 6 от настоящия член и независимо дали тези точки на междусистемно свързване са претоварени или не, националните регулаторни органи могат да решат да въведат един от следните механизми на всички точки на междусистемно свързване:
 - а) механизъм за заявяване на гарантиран капацитет за ден напред на принципа „или използваш, или губиш“ в съответствие с Регламент (ЕС) 2017/459 и като вземат предвид точка 2.2.3 от приложение I към Регламент (ЕО) № 715/2009;
 - б) схема за свръхзаявяване и обратно изкупуване в съответствие с точка 2.2.2 от приложение I към Регламент (ЕО) № 715/2009, като предлагат поне 5% допълнителен капацитет спрямо техническия капацитет в съответната точка на междусистемно свързване; или

- в) да предлагат поне преносния капацитет, който първоначално не е бил заявен за ден напред и в рамките на деня, да се разпределя като прекъсваем капацитет.

Параграфи 1 – 6 от настоящия член се прилагат автоматично, ако в срок до ... [три месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент] не се прилага някой от алтернативните механизми съгласно първа алинея,

8. Преди да вземе решението, посочено в параграф 7, националният регулаторен орган се консултира с националния регулаторен орган на съседната държава членка и взема предвид становищата на този орган. В случай че входно-изходната система обхваща повече от една държава членка, в която действа повече от един оператор на преносна система, националните регулаторни органи на въпросните държави членки вземат съвместно решение относно прилагането на параграф 7.

Глава III

Мерки за предотвратяване на прекомерно високи цени на газа и прекомерна нестабилност в рамките на деня на пазарите на енергийни деривати

РАЗДЕЛ 1

ВРЕМЕНЕН ИНСТРУМЕНТ В РАМКИТЕ НА ДЕНЯ ЗА УПРАВЛЕНИЕ НА ПРЕКОМЕРНАТА НЕСТАБИЛНОСТ НА ПАЗАРИТЕ НА ЕНЕРГИЙНИ ДЕРИВАТИ

Член 15

Механизъм за управление на нестабилността в рамките на деня

1. Възможно най-скоро, но не по-късно от 31 януари 2023 г. всяко място на търговия, на което се търгуват стокови деривати върху енергоносители, създава за всеки търгуван на него стоков дериват върху енергоносител механизъм за управление на нестабилността в рамките на деня на базата на горна и долна ценова граница („ценови граници“), който задава цените, над и под които не могат да се изпълняват нареждания („механизъм за управление на нестабилността в рамките на деня“). Местата на търговия гарантират, че механизмът за управление на нестабилността на цените в рамките на деня предотвратява прекомерните колебания на цените в рамките на деня за търговия за стоковите деривати върху енергоносители. При създаването на механизма за управление на нестабилността в рамките на деня местата на търговия гарантират също така, че прилагането на тези мерки не възпрепятства образуването на надеждни цени при затваряне в края на деня.

2. За всеки търгуван на тях стоков дериват върху енергоносител местата на търговия установяват приложимия метод на изчисление, чрез който да бъдат определяни ценовите граници спрямо дадена референтна цена. Първата референтна цена за деня е равна на цената, определена при откриването на съответната търговска сесия. Последващите референтни цени са последната пазарна цена, наблюдавана на еднакви интервали от време. В случай на прекъсване на търговията по време на деня на търговия първата референтна цена след прекъсването е цената на отваряне на възобновената търговия.
3. Ценовите граници се изразяват или в абсолютна стойност, или в относително изражение под формата на процентно отклонение спрямо референтната цена. Местата на търговия коригират този метод на изчисление в зависимост от особеностите на всеки стоков дериват върху енергоносител, ликвидния профил на пазара за такъв дериват и неговия профил на нестабилност. Мястото на търговия информира компетентния орган за метода без ненужно забавяне.
4. Местата на търговия подновяват ценовите граници през еднакви интервали от време в часовете на търговия въз основа на референтната цена.
5. Местата на търговия без ненужно забавяне оповестяват публично характеристиките на въведения от тях механизъм за управление на нестабилността в рамките на деня или всеки път, когато са направили изменение.

6. Местата на търговия прилагат механизма за управление на нестабилността в рамките на деня или като го интегрират в своите механизми за временно преустановяване на търговията, които вече са въвели в съответствие с Директива 2014/65/ЕС, или като допълнителен механизъм.
7. Когато място на търговия възнамерява да промени метода за изчисляване на ценовите граници, приложими за даден стоков дериват върху енергоносител, то информира компетентния орган за планираните изменения без ненужно забавяне.
8. Когато информацията, събрана от Европейския орган за ценни книжа и пазари (ЕОЦКП) в съответствие с член 16, параграф 3, сочи, че е необходима по-голяма последователност при прилагането на механизма, за да се гарантира по-ефективно управление на прекомерната нестабилност на цените в целия Съюз, Комисията може да приеме актове за изпълнение за определяне на еднакви принципи за прилагане на механизма за управление на нестабилността в рамките на деня, като взема предвид особеностите на всеки стоков дериват върху енергоносител, ликвидния профил на пазара за такъв дериват и неговия профил на нестабилност. По-специално, за да се гарантира гладкото функциониране на местата на търговия, които предлагат търговия със стокови деривати върху енергоносители, Комисията може да определи интервалите, през които ценовите граници се обновяват, или мерките, които трябва да се предприемат, ако търговията излезе извън тези ценови граници, включително разпоредби за гарантиране на образуването на надеждни цени при затваряне. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 29.

Член 16

Роля на компетентните органи

1. Компетентните органи упражняват надзор върху прилагането на механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня. Компетентните органи гарантират, че различията в прилагането на механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня от местата на търговия, установени в техните държави членки, са надлежно обосновани от особеностите на съответното място на търговия или стоков дериват върху енергоносител.
2. Компетентните органи гарантират, че местата на търговия прилагат подходящи предварителни механизми, които гарантират смекчаване на прекомерната нестабилност на пазарите на стокови деривати върху енергоносители до създаването на механизма за управление на нестабилността в рамките на деня, посочен в член 15, параграф 1.
3. Компетентните органи докладват на ЕОЦКП относно прилагането на механизма за управление на нестабилността в рамките на деня от местата на търговия, върху които упражняват надзор, в срок от три седмици от датата, посочена в член 15, параграф 1 и най-малко веднъж на тримесечие.

Член 17

Координираща роля на ЕОЦКП

1. ЕОЦКП координира и следи за прилагането на механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня въз основа на докладите, които получава от компетентните органи в съответствие с член 16, параграф 3.
2. ЕОЦКП документира евентуалните различия в прилагането на механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня между юрисдикциите в Съюза въз основа на докладите на компетентните органи. До ... [шест месеца след влизането в сила на настоящия регламент] ЕОЦКП представя на Комисията доклад за оценка на ефективността на механизмите за управление на нестабилността в рамките на деня. Въз основа на този доклад Комисията преценява дали да представи на Съвета предложение за изменение на настоящия регламент.

Раздел 2

Оправомощаване на ACER да събира и публикува обективни данни за цените

Член 18

Задачи и правомощия на ACER да изготвя оценки на цените и референтни показатели

1. По спешност ACER изготвя и публикува оценка на дневната цена на ВПГ, като започва не по-късно от ... [две седмици след датата на влизане в сила на настоящия регламент]. За целите на оценката на цената на ВПГ ACER системно събира и обработва пазарни данни за сделките с ВПГ. Когато е целесъобразно, при оценката на цената се вземат предвид регионалните различия и пазарните условия.
2. Не по-късно от 31 март 2023 г. ACER изготвя и публикува дневен референтен показател за ВПГ, който се определя въз основа на спреда между оценката на дневната цена на ВПГ и цената на сетълмент за договор с най-кратък срок за изпълнение на пазара TTF Gas Futures, определяна ежедневно от ICE Endex Markets V.V. За целите на референтния показател за ВПГ ACER системно събира и обработва всички пазарни данни за ВПГ.
3. Чрез дерогация от член 3, параграф 4, буква б) от Регламент (ЕС) № 1227/2011 за участниците на пазара на ВПГ се прилагат задълженията и забраните на участниците на пазара от Регламент (ЕС) № 1227/2011. Правомощията, предоставени на ACER съгласно Регламент (ЕС) № 1227/2011 и съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014, се прилагат и по отношение на участниците на пазара на ВПГ, включително разпоредбите относно поверителността.

Член 19

Публикуване на оценките на цените на ВПГ и референтния показател за ВПГ

1. Оценката на цената на ВПГ се публикува ежедневно и до не по-късно от 18,00 ч. централноевропейско време за оценката на окончателната цена на сделката. До 31 март 2023 г., в допълнение към публикуването на оценката на цената на ВПГ, ACER ежедневно публикува също така референтния показател за ВПГ до не по-късно от 19,00 ч. централноевропейско време или веднага щом това е технически възможно.
2. За целите на настоящия член ACER може да използва услугите на трета страна.

Член 20

Предоставяне на пазарни данни за ВПГ на ACER

1. Участниците на пазара на ВПГ предават ежедневно на ACER пазарни данни за ВПГ в съответствие със спецификациите, посочени в член 21, в стандартизиран формат, чрез висококачествен протокол за пренос и възможно най-близо до реално време, до степента, до която го позволяват технологиите, преди публикуването на ежедневната оценка на цената на ВПГ (18,00 ч. централноевропейско време).
2. Комисията може да приема актове за изпълнение за определяне на момента, в който пазарните данни за ВПГ трябва да бъдат предадени преди ежедневното публикуване на оценката на цената на ВПГ, както е посочено в параграф 1. Тези актове за изпълнение се приемат в съответствие с процедурата по разглеждане, посочена в член 29.

3. Когато е целесъобразно, ACER, след консултация с Комисията, издава насоки относно:
- а) елементите от информацията, която трябва да се докладва в допълнение към настоящите подробни данни за подлежащите на докладване сделки и основните данни съгласно Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014, включително оферти „купува“ и „продава“; и
 - б) процедурата, стандартния и електронния формат и техническите и организационните изисквания за подаване на данни, които да се използват за осигуряване на изискваните пазарни данни.
4. Участниците на пазара на ВПГ предоставят на ACER необходимите пазарни данни за ВПГ безплатно и чрез каналите за докладване, създадени от ACER, като използват, когато е възможно, вече съществуващи и налични процедури.

Член 21

Качество на пазарните данни за ВПГ

1. Пазарните данни за ВПГ включват:
- а) страни по договора, включително индикатор „купува“/„продава“;
 - б) докладваща страна;

- в) цена на сделката;
- г) количества по договора;
- д) стойност на договора;
- е) прозорец за пристигане на товарния кораб с ВПГ;
- ж) условия на доставка;
- з) точки на доставка;
- и) информация за времевия печат по отношение на всеки от изброените по-долу елементи:
 - i) датата и часа на подаване на офертата „купува“ или „продава“;
 - ii) датата и часа на сделката;
 - iii) датата и часа на докладване на офертата „купува“ или „продава“, или на сделката;
 - iv) получаване на пазарни данни за ВПГ от страна на ACER.

2. Участниците на пазара на ВПГ предоставят на ACER пазарни данни за ВПГ в следните единици и валути:
- а) единичните цени на сделките, офертите „купува“ и офертите „продава“ се отчитат във валутата, посочена в договора, и в евро за MWh и включват използваните обменни курсове, ако е приложимо;
 - б) количествата по договора се отчитат в единиците, посочени в договорите, и в MWh;
 - в) прозорците на пристигане се докладват като дати на доставка, изразени във формат UTC;
 - г) като точка на доставка се посочва валиден идентификатор, посочен от ACER, като посочените в списъка на съоръженията за ВПГ, подлежащи на докладване съгласно Регламент (ЕС) № 1227/2011 и Регламент за изпълнение (ЕС) № 1348/2014; информацията от времевия печат се докладва във формат UTC;
 - д) ако е приложимо, формулата за цената в дългосрочния договор, от която е получена цената, се посочва в нейната цялост.

3. ACER издава насоки относно критериите, съгласно които един предоставящ информация субект отговаря за значителна част от пазарните данни за ВПГ, подадени в рамките на определен референтен период, и относно начина, по който това обстоятелство се отчита в оценката на дневната цена на ВПГ и референтните показатели за ВПГ.

Член 22

Непрекъснатост на дейността

ACER редовно преразглежда, актуализира и публикува своята оценка на референтните цени на ВПГ и методиката за референтния показател за ВПГ, както и методиката, използвана за докладване на пазарни данни за ВПГ и за публикуване на нейните оценки на цената на ВПГ и референтните показатели за ВПГ, като взема предвид становищата на доставчиците на пазарни данни за ВПГ.

Глава IV

Мерки в случай на извънредна ситуация, свързана с газа

РАЗДЕЛ 1

СОЛИДАРНОСТ В ГАЗОСНАБДЯВАНЕТО ЗА ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРОЕНЕРГИЯ, ОСНОВНИ ОТРАСЛИ И ЗАЩИТЕНИ КЛИЕНТИ

Член 23

Разширяване на солидарната защита до критични количества газ за сигурността на доставките на електроенергия

1. Чрез дерогация от член 13, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2017/1938, мярка за солидарност съгласно член 13, параграфи 1 и 2 от същия регламент се прилага само ако държавата членка, отправила искане за солидарност, не е била в състояние да покрие:
 - а) дефицита в доставките на газ за нейните защитени по линия на солидарността клиенти или, когато дадена държава членка е предприела временни мерки за намаляване на несъщественото потребление на защитени клиенти в съответствие с член 24 от настоящия регламент, основните обеми на потребление на газ за нейните защитени по линия на солидарността клиенти;

б) критичните количества газ за сигурността на доставките на електроенергия, въпреки прилагането на мярката, посочена в член 11, параграф 3 от Регламент (ЕС) 2017/1938. Прилагат се условията, посочени в член 13, параграф 3, букви б), в) и г) от Регламент (ЕС) 2017/1938.

2. Държавите членки, които имат задължения за солидарност съгласно, параграф 1, имат право да приспадат от предложението за солидарност:

- а) доставките на газ за техните защитени по линия на солидарността клиенти, доколкото са засегнати основни обеми, или, когато дадена държава членка е предприела временни мерки за намаляване на несъщественото потребление на защитени клиенти в съответствие с член 24, доставките на основните обеми на потребление на газ за нейните защитени по линия на солидарността клиенти;
- б) доставките на критични количества газ за сигурността на доставките на електроенергия;
- в) доставките на количества газ за електроенергията, необходима за производството и преноса на газ; и
- г) количествата газ, необходими за експлоатацията на критичната инфраструктура за сигурността на доставките, посочена в приложение II, както и други инсталации, които са от решаващо значение за функционирането на военните служби, службите за национална сигурност и службите за хуманитарна помощ.

3. Критичните количества газ за сигурността на доставките на електроенергия, посочени в параграф 1, буква б) и параграф 2, букви б) и г), не могат да надвишават обемите, посочени в приложение I. Ако държава членка може да докаже, че е необходимо по-голямо количество газ, за да се избегне криза в електроснабдяването на държава членка, Комисията може при надлежно обосновано искане да разреши приспадането на по-големи обеми.
4. Ако държавите членки, чиято електроенергийна система е синхронизирана само с електроенергийната система на трета държава, се изисква да предоставят мерки за солидарност, те могат по изключение да приспадат по-големи количества газ, в случай че електроенергийната система е десинхронизирана от системата на тази трета държава, доколкото се изискват услугите на изолираната електроенергийна система или други услуги от оператора на електропреносната система, за да се гарантира безопасната и надеждна експлоатация на електроенергийната система.

Член 24

Мерки за намаляване на търсенето по отношение на защитените клиенти

1. Държавите членки могат — по изключение — да предприемат временни мерки за намаляване на несъщественото потребление на защитените клиенти, както са определени в член 2, точка 5 от Регламент (ЕС) 2017/1938, по-специално когато е обявено едно от нивата на опасност съгласно член 11, параграф 1 и член 12 от Регламент (ЕС) 2017/1938 или състоянието на тревога в Съюза съгласно Регламент (ЕС) 2022/1369. Тези мерки се ограничават само до несъществени употреби на газ и при тях се вземат предвид елементите, посочени в член 6, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2022/1369. Такива извънредни мерки могат да бъдат предприети само след оценка, извършена от компетентните органи, определени в член 2, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2017/1938, по отношение на условията за определяне на такива несъществени обеми газ.
2. В резултат на мерките, посочени в параграф 1 от настоящия член, потреблението на уязвимите клиенти, както е определено от държавите членки в съответствие с член 3, параграф 3 от Директива 2009/73/ЕО, при никакви обстоятелства не се намалява и държавите членки не изключват защитените клиенти в резултат на прилагането на параграф 1 от настоящия член.

Член 25

Предпазни мерки за трансграничните потоци

В случай на искане от страна на Комисията съгласно член 12, параграф 6, първа алинея от Регламент (ЕС) 2017/1938 за прекратяване на неоправданите ограничения на трансграничните газови потоци или на достъпа до газова инфраструктура или на мерки, застрашаващи доставките на газ в друга държава членка, компетентният орган, определен в член 2, точка 7 от Регламент (ЕС) 2017/1938, или държавата членка, както е посочено в член 12, параграф 6, първа алинея от същия регламент вместо да следва процедурата, предвидена в член 12, параграф 6, втора алинея от Регламент (ЕС) 2017/1938, изменя своите действия или предприема действия, за да осигури съответствие с член 12, параграф 5 от същия регламент.

РАЗДЕЛ 2

ПРАВИЛА ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕТО НА МЕРКИ ЗА СОЛИДАРНОСТ

Член 26

Временно разширяване на задълженията за солидарност към държавите членки със съоръжения за ВПП

1. Задължението за предоставяне на мерки за солидарност съгласно член 13, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2017/1938 се прилага не само за държавите членки, пряко свързани с държавата членка, отпраща искане за солидарност, но и за държавите членки със съоръжения за ВПП, при условие че е налице необходимият капацитет в съответната инфраструктура, включително корабите и танкерите за ВПП.

2. Член 13, параграфи 2—9 от Регламент (ЕС) 2017/1938 се прилагат за държавите членки със съоръжения за ВПП, освен ако в настоящия регламент е предвидено друго.
3. Държавите членки със съоръжения за ВПП, които не са пряко свързани с държавата членка, отправила искане за солидарност, могат да се договорят двустранно с всяка друга държава членка относно необходимата техническа, правна и финансова уредба за солидарност, която се прилага по отношение на предоставянето на солидарност.
4. Диспозитивните правила за предоставянето на мерки за солидарност съгласно член 27 се прилагат и за несвързаните държави членки, доколкото към момента на получаване на искането за солидарност не е сключено двустранно споразумение.

Член 27

Диспозитивни правила за мерките за солидарност

1. Когато две държави членки нямат необходимите технически, правни и финансови договорености съгласно член 13, параграф 10 от Регламент (ЕС) 2017/1938 („споразумение за солидарност“), към доставката на газ съгласно задължението по член 13, параграф 1 от същия регламент, в случай на извънредна ситуация, се прилагат условията, посочени в настоящия член.

2. Обезщетението за мярката за солидарност не надвишава разумните разходи и, чрез дерогация от член 13, параграф 8 от Регламент 2017/1938, във всички случаи включва:
- а) цената на газа в държавата членка, предоставяща солидарност;
 - б) разходите за съхранение и транспортиране, включително евентуалните такси поради отклоняването на товари с ВПГ до желаната точка на междусистемно свързване;
 - в) разходи за свързани съдебни или арбитражни производства, в които участва държавата членка, предоставяща солидарност;
 - г) други непреки разходи, които не са покрити от цената на газа, като например възстановяване на финансови или други вреди на клиенти, произтичащи от принудително изключване на част от натоварването, което е свързано с предоставянето на солидарност, при условие че тези непреки разходи не надвишават 100 % от цената на газа.
3. Ако държава членка поиска обезщетение за непреки разходи съгласно параграф 2, буква г), надвишаващи 100% от цената на газа, Комисията, след консултация със съответните компетентни органи, решава дали е целесъобразно да се предвиди по-високо обезщетение, като взема предвид конкретните договорни и национални обстоятелства по случая и принципа на енергийна солидарност.

4. Освен ако държавата членка, отправила искане за солидарност, и държавата членка, предоставяща солидарност, се споразумеят за друга цена, цената на газа, доставен на държавата членка, отправила искането за солидарност, съответства на средната пазарна цена за ден напред в държавата членка, предоставяща солидарност, в деня, предхождащ искането за солидарност, или на съответната средна пазарна цена за ден напред в най-близката достъпна борса, на най-близката виртуална търговска точка или договорен център в деня, предхождащ искането за солидарност.
5. Обезщетението за количествата газ, доставени в контекста на искане за солидарност съгласно член 28, се изплаща пряко от държавата членка, отправила искането за солидарност, на държавата членка, предоставяща солидарност, или на субекта, който и двете държави членки посочват в отговора си на искането за солидарност и потвърждението за обема, който трябва да се изтегли.
6. Държавата членка, към която е отправено искането за мярка за солидарност, предоставя мярката за солидарност във възможно най-кратък срок и не по-късно от три дни след искането. Държава членка може да откаже да предостави солидарност на държава членка, отправяща искане за солидарност, само ако докаже, че:
 - а) не разполага с достатъчно газ за обемите, посочени в член 23, параграф 2; или
 - б) не разполага с достатъчен наличен междусистемен капацитет, както е посочено в член 13, параграф 7 от Регламент (ЕС) 2017/1938, и няма възможност да предоставя достатъчни обеми ВПГ.

7. В допълнение към диспозитивните правила, предвидени в настоящия член, държавите членки могат да се споразумеят за техническата уредба и координация на предоставянето на солидарност.
8. Настоящия член не засяга съществуващите договорености за безопасна и надеждна експлоатация на газовата система.

Член 28

Процедура относно мерките за солидарност при липса на споразумение за солидарност

1. Държавата членка, която иска прилагането на мерките за солидарност, отправя искане за солидарност до друга държава членка, като посочва най-малко следната информация:
 - а) данните за връзка с компетентния орган на държавата членка;
 - б) данните за връзка със съответните оператори на преносни системи от държавата членка (ако е целесъобразно);
 - в) данните за връзка с третата страна, действаща от името на държавата членка (ако е целесъобразно);
 - г) периода на доставка, включително график на първата възможна доставка и очаквана продължителност на доставките;
 - д) точките на доставка и междусистемно свързване;

- е) обема на газа в kWh за всяка точка на междусистемно свързване;
 - ж) качеството на газа.
2. Искането за солидарност се изпраща едновременно до държавите членки, които потенциално могат да предоставят мерки за солидарност, до Комисията и до органите за управление на кризи, определени съгласно член 10, параграф 1, буква ж) от Регламент (ЕС) 2017/1938.
 3. Държавите членки, които получават искане за солидарност, изпращат отговор, в който се посочват данните за контакт, посочени в параграф 1, букви а), б) и в), и обемът и качеството, който може да бъде доставен до точките на междусистемно свързване в заявеното време, както е посочено в параграф 1, букви г) — ж). В отговора се посочва количеството, произтичащо от евентуално ограничаване, или, когато това е абсолютно необходимо, пускане в обращение на стратегически запаси, ако обемът, който може да бъде доставен чрез доброволни мерки, е недостатъчен.
 4. Исканията за солидарност се подават най-малко 72 часа преди посоченото време за доставка. Отговор на исканията за солидарност се дава в рамките на 24 часа. Потвърждението за получаване и за обема, който трябва да се изтегли от държавата членка, отправила искането за солидарност, се извършва в рамките на 24 часа от исканото време за доставка.

5. Искането може да бъде за един ден или за няколко дни, като отговорът трябва да съответства на искания срок.
6. Когато има няколко държави членки, които предоставят солидарност, и съществуват двустранни договорености за солидарност с една или няколко от тях, тези договорености имат предимство между държавите членки, които са сключили двустранно споразумение. Диспозитивните правила, предвидени в настоящия член, се прилагат само по отношение на другите държави членки, които предоставят солидарност.
7. Комисията може да улесни изпълнението на споразуменията за солидарност, по-специално чрез образец, достъпен на защитена онлайн платформа, за да се даде възможност за предаване в реално време на искания и оферти.

Глава V

Заклучителни разпоредби

Член 29

Процедура на комитет

1. Комисията се подпомага от комитет. Този комитет е комитет по смисъла на Регламент (ЕС) № 182/2011.
2. При позоваване на настоящия параграф се прилага член 5 от Регламент (ЕС) № 182/2011.

Член 30

Преглед

До 1 октомври 2023 г. Комисията извършва преглед на настоящия регламент с оглед на общото състояние на доставките на газ за Съюза и представя на Съвета доклад относно основните констатации от този преглед. Въз основа на този доклад Комисията може да предложи удължаване на срока на действие на настоящия регламент.

Член 31

Влизане в сила и прилагане

Настоящият регламент влиза в сила в деня след публикуването му в *Официален вестник на Европейския съюз*.

Прилага се за срок от една година от влизането му в сила.

Член 14 се прилага от ... [три месеца след датата на влизане в сила на настоящия регламент].

Настоящият регламент е задължителен в своята цялост и се прилага пряко във всички държави членки.

Съставено в ... на

За Съвета

Председател

ПРИЛОЖЕНИЕ I

- а) Максимални критични количества газ за сигурността на доставките на електроенергия съгласно член 23 за периода между декември 2022 г. и март 2023 г. (стойности в милиони кубични метри)¹

Държава членка	Декември 2022 г.	Януари 2023 г.	Февруари 2023 г.	Март 2023 г.
AT	74,24	196,83	152,20	139,35
BE	399,05	458,77	382,76	398,99
BG	61,49	71,26	61,55	63,29
CY	–	–	–	–
CZ	17,26	49,64	34,80	28,28
DE	2 090,53	2 419,56	2 090,59	1 863,77
DK	249,48	295,56	254,87	268,09
EE	5,89	5,78	5,00	1,05
EL	209,95	326,68	317,18	232,80
ES	1 378,23	1 985,66	1 597,27	1 189,29
IE	372,76	375,29	364,26	375,74
FI	28,42	39,55	44,66	12,97
FR	876,37	875,58	802,53	771,15
HR	10,95	66,01	59,99	48,85

¹ Стойностите в приложение I, букви а) и б) се основават на данни от зимната оценка на адекватността съгласно член 9 от Регламент (ЕС) 2019/941, извършена от Европейската мрежа на операторите на преносни системи за електроенергия (ENTSO-E), освен за Малта, за която производството на електроенергия зависи изключително от доставки на ВПГ без значителен капацитет за съхранение. Като се има предвид спецификата на нискокалоричния газ, стойностите за Нидерландия в тази таблица следва да се умножат с конверсионен коефициент 37,89, разделено на 35,17. В приложение I, буква а) са представени индивидуалните месечни обеми, изчислени от ENTSO-E за месеците от декември 2022 г. до март 2023 г.; в приложение I, буква б) за месеците от април 2023 г. до декември 2023 г. е представена средната стойност за периода между декември 2022 г. и март 2023 г.

Държава членка	Декември 2022 г.	Януари 2023 г.	Февруари 2023 г.	Март 2023 г.
HU	82,13	133,97	126,44	93,72
IT	2 166,46	3 304,99	3 110,79	2 774,67
LV	89,26	83,56	84,96	66,19
LT	16,13	20,22	18,81	4,21
LU	–	–	–	–
MT	32,88	34,84	31,43	33,02
NL	684,26	762,31	556,26	480,31
PL	158,14	158,64	136,97	148,64
PT	409,97	415,22	368,54	401,32
RO	130,35	179,35	162,41	159,71
SI	12,98	15,15	13,35	12,80
SK	33,99	47,26	34,80	34,76
SE	18,05	18,61	17,71	15,76

- б) Максимални критични количества газ за сигурността на доставките на електроенергия съгласно член 23 за периода между април 2023 г. и декември 2023 г. (стойности в милиони кубични метри).

Държава членка	Месечна стойност
AT	140,66
BE	409,89
BG	64,40
CY	–
CZ	32,50
DE	2 116,11
DK	267,00
EE	4,43
EL	271,65
ES	1 537,61
IE	372,01

Държава членка	Месечна стойност
FI	31,40
FR	831,41
HR	46,45
HU	109,06
IT	2 839,23
LV	80,99
LT	14,84
LU	–
MT	33,03
NL	620,79
PL	150,60
PT	398,76
RO	157,96
SI	13,57
SK	37,70
SE	17,53

ПРИЛОЖЕНИЕ II

Критична инфраструктура за сигурността на доставките съгласно член 23, параграф 2,
буква г)

Сектор	Подсектор	
I Енергетика	1. Електроенергия	Инфраструктури и съоръжения за производство и пренос на електроенергия във връзка с доставките на електроенергия
	2. Нефт	Добив, рафиниране, преработване, съхранение и пренос на нефт по тръбопроводи
	3. Газ	Добив, рафиниране, преработване, съхранение и пренос на газ по тръбопроводи Терминали за втечнен природен газ (LNG)
II Транспорт	4. Автомобилен транспорт	
	5. Железопътен транспорт	
	6. Въздушен транспорт	